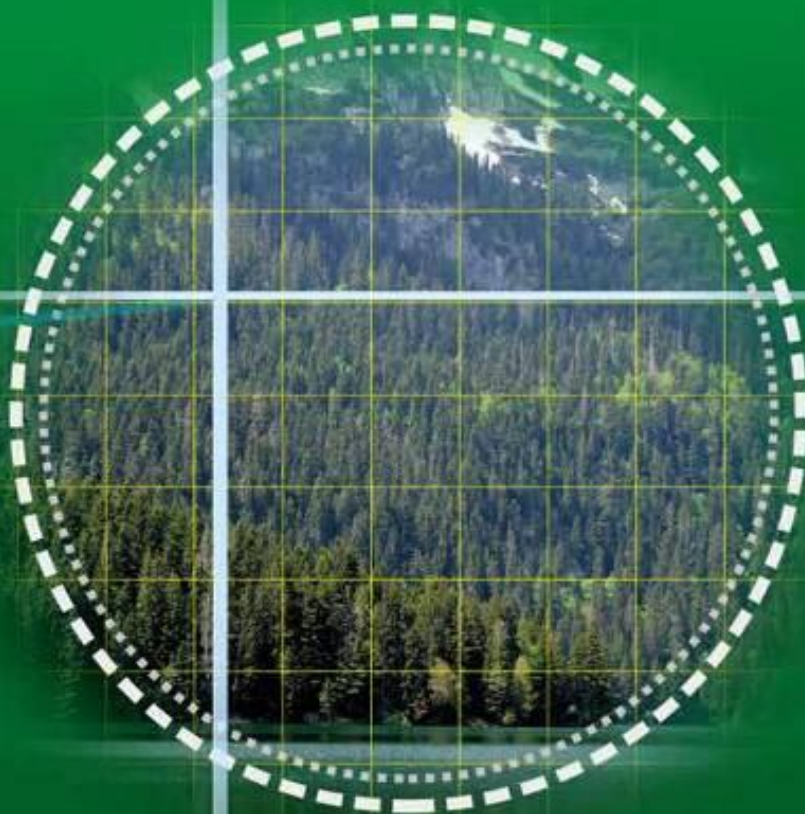

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA CRNE GORE - REZIME

Rezultati Nacionalne inventure šuma Crne Gore

Rezime

Podgorica, 2011.

Štampanje je finansirano sredstvima:

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

**SARADNJA
CRNA GORA - LUKSEMBURG**

Ovaj dokument je pripremilo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore u saradnji sa
Savjetničkim timom za Nacionalnu inventuru šuma u Crnoj Gori u ime LUX-DEVELOPMENT S.A.,
Luksemburg (Ugovor br.: YUG/012 08 090. Premet: Savjetnički tim za Nacionalnu inventuru šuma u Crnoj
Gori. Izvođač: GeoFIS, Njemačka)

Pripremili:

PD dr Matthias Dees, GeoFIS, Njemačka

Dr Milosav Anđelić, MPRR, Crna Gora

Blažo Jkanović, MPRR – CMMU, Crna Gora

Dragan Borota, FODEMO, Crna Gora

IZVRŠNI REZIME

Nacionalna inventura šuma Crne Gore 2010. po prvi put u istoriji pruža tačne podatke o šumama Crne Gore. Nakon sprovođenja terenske inventure na uzorku 2010. godine i obrade podataka tokom 2011., u ovom sažetom izvještaju predstavljamo njene rezultate.

Politička osnova za inventuru je postavljena Nacionalnoj šumarskoj politici Crne Gore (2008), kao i Prostornim planom Crne Gore do 2020. (2008). Oba Vladina strateška dokumenta stavljaju akcenat na potrebu za sprovođenjem Nacionalne inventure šuma. Novi Zakon o šumama Crne Gore (2010) postavlja i zakonsku osnovu za inventuru. Inventuru je sprovelo i finansiralo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore, uz podršku Uprave za šume i FODEMO projekta, kojeg zajednički finansiraju Veliko Vojvodstvo Luksemburga i država Crna Gora.

Najznačajniji kvantitativni nalazi su: Šume pokrivaju 59.9% od ukupne površine zemljišta Crne Gore, šumsko zemljište pokriva 9.8 % površine zemljišta Crne Gore, a zajedno šume i šumsko zemljište pokrivaju 69.7 % površine zemljišta Crne Gore. Ukupna zapremina u šumi i šumskom zemljištu je procijenjena na 118 mil m³ sa godisnjim prirastom od 2.8 mil m³.

Tokom inventure je izvršena ocjena više od 68 vrsta drveća. To ukazuje na veliku raznolikost šuma u Crnoj Gori. Osnovne statističke vrijednosti su značajno veće u poređenju sa dosadašnjim najboljim procjenama koje su objavljene u Nacionalnoj šumarskoj politici, Prostornom planu Crne Gore do 2020. iz 2008. godine i u izvještaju State Europe's Forest 2011, koji je uradio FOREST EUROPE – MCPFE (na osnovu podataka koje je dostavilo MPRR):

- površina pod šumama (sada 59.9 %, dosadašnja procjena 45 %),
- zapremina (118 mil m³ nasuprot 72 mil m³) i
- zapreminski prirast (2.8 mil m³ nasuprot 1.4 mil m³).

Godišnji prirast je značajno veći od sječe na godišnjem nivou. Sječa se procjenjuje u rasponu od 0.5 mil m³ do 0.8 mil m³ (0.52 mil m³ u 2010., MONSTAT Zavod za statistiku Crne Gore, procjena dostavljena od strane MPRR za State of Europe's Forest 2011, a Prostornim planom Crne Gore do 2020. procjenjuje se na oko 0.8 mil m³).

Prema tome, zapremina drveta i karbon uskladišten u šumi značajno se povećavaju iz godine u godinu. Nalazi takođe ukazuju na to da se veće sječe mogu izvršiti na održiv način. Međutim, zbog

izuzetno visokih sječa koje su vršene tokom 20. vijeka (Nacionalna šumarska politika Crne Gore, 2008), šume nemaju stabla velikog prečnika, pa samim tim nemaju ni vrijedne sortimente. Utvrđivanje količine očiglednog potencijala za povećanje postojećeg obima sječe, prema tome, zahtijevaće pažljivo planiranje imajući u vidu da istovremeno treba poboljšati i strukturu kvaliteta šuma. Ovaj potencijal treba utvrditi studijom o budućim izgledima šumarstva koja pruža modele buduće sječe i budućeg gajenja šuma uzimajući u obzir višestruke funkcije crnogorskih šuma. Na taj način će se omogućiti utvrđivanje strategije koja najbolje odgovara ciljevima zelene ekonomije koja se odnosi na otvaranje novih radnih mjesta i na ekološke i ekonomske aspekte, kao i aspekte životne sredine.

U REALIZACIJI NIS-A SU UČESTVOVALI

Vodeća uloga u projektu NIŠ:	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, dr Milosav Anđelić, pomoćnik ministra
Podrška:	Uprava za šume, Plevja; Radoš Šućur, direktor Uprave za šume
Podrška:	FODEMO projekat, Ioannis Varelidis,; Peter McCarter, James Acworth,
Finansijska podrška:	Veliko Vojvodstvo Luksemburga
Koordinator projekta NIŠ:	Blazo Jokanovic, MPRR-Odsjek za monitoring
Koordinator projekta NIŠ iz Uprave za šume:	Vitomir Tepavcevic, Uprava za šume
Ekspert u projektu NIŠ:	Dragan Borota, FODEMO
Voda savjetničkog tima za NIŠ:	GeoFIS, Njemačka, PD dr Matthias Dees

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma, Uprave nacionalnih parkova i Udruženja privatnih vlasnika šuma aktivno su učestvovali u radu Tehničke radne grupe za NIŠ, koja je dala veliki doprinos u procesu izrade Metodologije za NIŠ.

Veliku podršku je pružila Uprava za nekretnine tako što je omogućila pristup ažuriranim orto-foto snimcima i topografskim i ostalim podacima.

U tabeli u daljem tekstu su predstavljeni ostali učesnici ovog procesa i njihova uloga:

- Članovi terenskih timova, pilot studija 2009.,
- Polaznici obuke terenskih timova,
- Članovi terenskih timova za ocjenu na terenu u 2010.,
- Supervizori ocjene na terenu,
- Učesnici procesa ocjene upitnika,
- Članovi savjetničkog tima za NIŠ.

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA CRNE GORE	
Pilot oblast - Spisak terenskih timova	
Redni broj	Ime i prezime
MPRR - Odsjek za monitoring	
1	Dragan Otašević
2	Srdjan Pejović
3	Novica Tmušić
4	Aleksandar Stijović
Uprava za šume	
1	Vitomir Tepavcević

2	Relja Nikolić
3	Miladin Klačar
4	Jelica Paldrmić
5	Dragan Terzić
6	Rajko Knežević
7	Vukota Rakonjac
8	Vesko Konatar
Institut za šumarstvo Podgorica	
1	Dragoljub Marković
2	Slaviša Lučić
Šuma plan - Čelinac - Banja Luka	
1	Darko Jokić
2	Dane Tepić
Fornet - Beograd	
1	Radenko Ponjarac
2	Nenad Vamović

Trening za NIŠ		
Žabljak 25. - 30. april 2010. god.		
Spisak učesnika		
Redni broj	Ime i prezime	Broj dana na treningu
Savjetnički tim		
1	PD dr Matthias Dees	5
2	Niels Hahn	5

FODEMO PROJEKAT		
3	Dragan Borota	5
4	Denis Čokić	5
5	Biljana Pavićević	5
6	Lidija Zeković	5
MPRR - Odsjek za monitoring		
1	Blažo Jokanović	5
2	Rajko Radulović	5
3	Dragan Otašević	5
4	Srdjan Pejović	5
5	Novica Tmušić	5
6	Aleksandar Stijović	5
Uprava za šume		
1	Vitomir Tepavcevic	5
2	Rajko Knezevic	2
3	Dragan Terzic	2
4	Miladin Klacar	5
5	Jelica Paldrmic	5
6	Vukota Rakonjac	5
7	Džeko Murić	5
8	Nagip Agović	5
9	Dragomir Ćinćur	5
10	Relja Nikolić	5
11	Miće Gazdić	5

12	Krsto Bojović	5
13	Đorđe Danilović	5
14	Rajko Krvavac	5
Institut za šumarstvo Podgorica		
1	Dragoljub Marković	5
2	Milovan Bujanja	5
3	Slaviša Lučić	5
4	Borko Lučić	5
5	Ilija Krejović	5
6	Milosav Damjanović	5
7	Branko Janković	5
8	Nikola Popović	5
9	Fadil Hot	5
10	Dejan Mirković	5
11	Radojica Šekularac	5
12	Vukomir Terzic	5
Šuma plan - Čelinac - Banja Luka		
1	Darko Jokić	5
2	Josip Buh	5
3	Zoran Medić	5
4	Milan Janković	5
5	Dane Tepić	5
22	Dalibor Jekić	5
7	Gojko Miljić	5

8	Nebojša Jaćimović	5
9	Slobodan Škobić	5
10	Miroslav Jovičić	5
11	Bojan Stakić	5
12	Slavko Doderović	5
13	Dubravka Kršić	5
14	Vladimir Paprica	5
15	Stevan Tomić	5
16	Bojan Subotić	5
17	Velibor Stanić	5
18	Milos Bojanić	5
19	Mladen Novaković	5
20	Aleksandar Hrvaćanin	5
Fornet - Beograd		
1	Radenko Ponjarac	5
2	Miloš Bartula	5
3	Vladimir Rašković	4
4	Zoran Kipic	5
5	Branislav Petrović	5
6	Nenad Savić	5
7	Strahinja Bašević	5
8	Branislav Petrović	5
9	Nemanja Vamović	5
JP "BH Šume" - Sarajevo		

1	Fuad Šehić	5
2	Mehmedalija Gljiva	5
3	Reuf Zečo	5
4	Fahrudin Mešanović	5
5	Edib Gljiva	5
6	Emir Halilović	5
7	Emin Čerkez	5
8	Senad Šitkovic	5
Wald projekt - Bosanska Krupa		
1	Zijah Bašić	5
2	Ajdin Stranjac	5
3	Meho Imamović	5

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA CRNE GORE	
Puna implementacija	
Spisak terenskih timova	
Redni broj	Ime i prezime
Uprava za šume	
1	Vitomir Tepavcevic
2	Relja Nikolić
3	Miladin Klačar
4	Jelica Paldrmić
5	Vukota Rakonjac
	Rajko Knezevic

6	Dragan Terzić
7	Dragomir Ćinćur
8	Mičo Gazdić
9	Rajko Krvavac
Institut za šumarstvo Podgorica	
1	Dragoljub Marković
2	Milovan Bujanja
3	Slaviša Lučić
4	Borko Lučić
5	Ilija Krejović
6	Milosav Damjanović
7	Branko Janković
8	Nikola Popović
9	Fadil Hot
10	Dejan Mirković
11	Radojica Šekularac
Šuma plan - Čelinac - Banja Luka	
1	Darko Jokić
2	Dane Tepić
3	Zoran Medić
4	Milan Janković
5	Gojko Miljić
6	Slobodan Škobić
7	Bojan Stakić

8	Slavko Doderović
9	Stevan Tomić
10	Milos Bojanić
11	Mladen Novaković
12	Aleksandar Hrvaćanin
Fornet - Beograd	
1	Radenko Ponjarac
2	Miloš Bartula
3	Vladimir Rašković
4	Zoran Kipić
5	Branislav Petrović
6	Nenad Savić
7	Strahinja Bašević
8	Branislav Petrović
9	Nemanja Vamović
JP "BH Šume" - Sarajevo	
1	Fuad Šehić
2	Mehmedalija Gljiva
3	Reuf Zećo
4	Fahrudin Mešanović
5	Edib Gljiva
6	Senad Šitkovac
Wald projekt - Bosanska Krupa	
1	Zijah Bašić

2	Ajdin Stranjac
3	Meho Imamović

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA CRNE GORE	
Spisak supervizora	
Redni broj	Ime i prezime
FODEMO PROJEKAT	
1	PD. dr Matthias Dees
2	Niels Hahn
3	Dragan Borota
MPRR - Odsjek za monitoring	
1	Dr Milosav Anđelić
2	Blažo Jokanović
3	Dragan Marinović
4	Rajko Radulović
5	Dragan Otašević
6	Srdjan Pejović
7	Novica Tmušić
8	Aleksandar Stijović
9	Miloš Janković

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA CRNE GORE	
Prikupljanje dodatnih informacija putem upitnika	
Redni	Ime i prezime

broj	
MPRR - Odsjek za monitoring	
1	Blažo Jokanović
2	Dragan Marinović
3	Rajko Radulović
4	Draga Otašević
5	Srdjan Pejović
6	Novica Tmušić
Uprava za šume	
1	Vitomir Tepavcevic
2	Relja Nikolić
3	Miladin Klačar
4	Jelica Paldrmić
5	Vukota Rakonjac
6	Rajko Knezevic
7	Dragan Terzić
8	Dragomir Ćinćur

Savjetnički tim za NIS	
Konsultanti	
Redni broj	Ime i prezime
1	PD dr Matthias Dees
2	Niels Hahn

3	Dr Claus-Peter Gross
4	Prof. dr Barbara Koch
5	Dr Gerald Kändler
6	Dr Axel Weinreich
7	Metodi Panev

SADRŽAJ

1	Uvod.....	24
2	NACIONALNA INVENTURA ŠUMA U KONTEKSTU ISTORIJATA PROCJENA ŠUMA U CRNOJ GORI.....	24
3	Metodologija	31
4	Rezultati.....	37
4.1	Šume i šumsko zemljište	37
4.2	Drvena zapremina	42

4.3	Prirast	44
4.4	Biodiverzitet, rasprostranjenost vrsta drveća i podmlatka.....	46
4.5	Struktura.....	47
4.6	Nacionalni parkovi & Emerald Zone & Natura 2000 šumska staništa.....	48
5	ZAKLJUČCI	55
6	LITERATURA	59
PRILOG	OBRAZAC MANUALA ZA RAD NA TERENU I OBRAZAC UPITNIKA	71

Tabele

<i>Tabela 1 Površina pod državnim šumama i šumskim zemljištem koja je obrađena u četiri Opšte osnove.....</i>	<i>26</i>
<i>Tabela 2 Promjene koje su se vremenom desile u drvnim zalihama i prečniku stabala u državnim šumama i koje su navedene u četiri Opšte osnove.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 3 Procjena informacija u koncentričnim krugovima.</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 4 Procjena informacija u ekscentričnom krugu.</i>	<i>34</i>

Slike

<i>Slika 1 Distribucija klastera sa 4 primjerne površine po klasteru.....</i>	<i>31</i>
<i>Slika 2 Obrazac karte klastera (razmjer 1: 2500) sa orto snimkom iz vazduha u pozadini.</i>	<i>32</i>
<i>Slika 3 Odabir stabala za mjerenja I procjenu atributa u koncentričnom krugu & procjena tipa prizemen vegetacije, podmlatka, žbunja, bilja & trave na krugu prizemne vegetacije</i>	<i>36</i>
<i>Slika 4: Distribucija šume i šumskog zemljišta u Crnoj Gori.....</i>	<i>37</i>
<i>Slika 5: Mapa šuma i šumskog zemljišta u Crnoj Gori. Ova mapa pruža indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.</i>	<i>39</i>
<i>Slika 6: Mapa kategorije šuma u Crnoj Gori. Ova mapa pruža indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.</i>	<i>39</i>
<i>Prikaz 7 Vlasnička struktura. Izvor: Nacionlana šumarska politika (Vlada Crne Gore 2008).....</i>	<i>41</i>

<i>Slika 8: Mapa drvne zapremine u Crnoj Gori. Ova mapa daje prikaz prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.....</i>	<i>43</i>
<i>Prikaz 9. Drvna masa (zpremina) po vrstama drveća</i>	<i>43</i>
<i>Slika 10: Mapa drvnog prirasta u Crnoj Gori. Ova mapa daje indikaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.</i>	<i>44</i>
<i>Slika 11: Mapa rasprostranjenosti dominantnih vrsta drveća u Crnoj Gori. Ova mapa daje indikaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.</i>	<i>47</i>
<i>Prikaz 12 Distribucija prečnika šuma i šumskog zemljišta</i>	<i>48</i>
<i>Prikaz 13: Udio površine šuma i šumskog zemljišta u Nacionalnim parkovima i Emerlad zonama u odnosu na površine svih šuma i šumskih zemljišta u Crnoj Gori.....</i>	<i>32</i>
<i>Prikaz 14: procenat šuma i šumskog zemljišta u nacionalnim parkovima u odnosu na ukupnu površinu pojedinačnih nacionalnih parkova.....</i>	<i>51</i>
<i>Slika 15 Zapremina po hektaru u šumama I šumskom zemljištu u Crnoj Gori i u Nacionalnom parku Biogradska gora</i>	<i>52</i>
<i>Slika 16. Prirast po hektaru u šumama I na šumskom zemljištu u Crnoj Gori i u Nacionalnom parku Biogradska gora</i>	<i>53</i>
<i>Slika 17. Struktura zapremine po debljinskom razredu po hektaru u šumama I na šumskom zemljištu u Crnoj Gori i u Nacionalnom parku Biogradska gora</i>	<i>54</i>

UVOD

Nacionalna Inventura suma koncipirana je kao inventura uzorkovanja i prati je obezbjeđivanje kartiranih informacija korištenjem pristupa više izvora koji obuhvata korištenje ortofoto snimaka satelitskih podataka sa daljinskog snimanja i terenskog uzorkovanja podataka.

Odluka o pokretanju NIŠ donesena je 2008. U toku 2009 odrađeni su pripremni poslovi koji su obuhvatili javne konsultacije sa svim zainteresovanim stranama na radionicama otvorenim za javnost, osnivanje tehničke radne grupe za pripremu i planiranje NIŠ, kao i obuku terenskih timova i pilot studiju u četiri pilot oblasti.

Terenska inventura odvijala se od maja 2010 do novembra 2010 i nakon nje je uslijedila procjena upitnika, unos podataka i njihova analiza u toku.

Ovo je prva publikacija rezultata NIŠ. Ova prva publikacija rezultata treba biti uzeta u obzir kao preliminarana i može biti predmet manjih prilagođavanja u završnoj publikaciji rezultata

Predviđeno je da se u prvoj polovini 2012 detaljno analiziraju njeni rezultati. Nalazi te analize na detaljnom nivou javnosti će biti predstavljeni sredinom 2012 , a potom objavljeni do kraja 2012.

NACIONALNA INVENTURA ŠUMA U KONTEKSTU ISTORIJATA PROCJENA ŠUMA U CRNOJ GORI

Da bi se pomoglo tumačenje rezultata ove nacionalne inventure šuma, kratko je opisan istorijat korištenja šuma u Crnoj Gori i istorijat prikupljanja podataka o šumama Crne Gore. U Nacionalnoj Šumarskoj Politici (2008) istorijat korištenja šuma opisan je na sledeći način:

„Pomene prirodnih vrijednosti i brige o njima nalazimo još u srednjovjekovnim pisanim izvorima (kraj XV vijeka), u Hrisovuljama blagočastivog Ivana Crnojevića vladara Crne Gore, kada je na primjer u pitanju područje Lovćena. Faunu Lovćena nabraja i Bolica u svom djelu iz 1614. godine, posebno pominjući i ljekovito bilje. Napoleonov pukovnik, Viale de Somijera, autor prve obimnije cjelovite knjige o Crnoj Gori, koja je objavljena u Parizu 1820. godine posvećuje čitavo sedmo poglavlje u knjizi crnogorskim šumama

koje naziva „savršena vegetacija”, iznoseći pri tom i prvu poznatu podjelu prema nadmorskoj visini staništa..

U isto vrijeme, zbog njihove udaljenosti od mogućnosti transporta, šume u sjevernom dijelu Crne Gore su gotovo netaknute i predstavljaju ogromno prirodno bogatstvo. U drugoj polovini XIX i početkom XX vijeka pojavljuje se interesovanje za njihovu ekonomsku eksploataciju. Pored skromnog domaćeg, zainteresovanost pokazuje i strani kapital, naročito onaj iz Italije i Francuske. Godine 1904. italijansko društvo pokazuje konkretno interesovanje za ulaganje u eksploataciju šuma. Prednacrt projekta ulaganja sredstava predviđa iznos od cca. 2. miliona kruna i obuhvata izgradnju luke u Baru, željeznice od Bara do Vira i kolskog puta od rijeka Tare do Morače. Šuma koja bi se na ovaj način eksploatisala procijenjena je tada na oko 2 miliona kubika jelove sastojine, dok bukove, kako se ističe „...ima mnogo više...”. Upravo za eksploataciju šuma vezani su i začeci razvoja industrijske proizvodnje u Crnoj Gori. Prva pilana je počela sa radom 1873. godine u Rijeci Crnojevića.

U vrijeme od 1918. do 1989. crnogorske šume su činile dio šumskih resursa Jugoslavije na kojima se bazirao dobar dio ekonomskog razvoja zemlje. U tom periodu nekadašnje prašume sjevera otvorene su za iskorištavanje, a sječe su uzrokovale brojne degradacione procese.

Sve do 1933. godine kod nas stabla se čak nijesu ni obilježavala za sječu, jer su se sjekla uglavnom ona najelitnija. Poslije Drugog svjetskog rata u periodu tzv. industrijalizacije, u velikoj mjeri su uništeni najvredniji šumski kompleksi. Po nekim podacima u periodu od 1947. do 1951. u Crnoj Gori se sjeklo oko 1.200.000 m³ godišnje, sedamdesetih godina obim industrijskih sječa se kretao nešto preko 900.000 m³ i na tom nivou se zadržao sve do kraja 80-ih, kada je u 1989. godini dostigao nivo oko 800.000 m³. Sve ove podatke treba uzeti uslovno, jer je pouzdana evidencija postajala samo za sječe koje su se odnosile za industrijske potrebe.

U isto vrijeme na kršovitim područjima u Primorju počinju projekti planskog pošumljavanja goleti, a zbog zabrane držanja koza od tadašnjih vlasti, smanjuje se pritisak ispaše na prirodu. Time počinje proces prirodne sukcesije kojim do kraja dvadesetog vijeka veći dio Primorja prerasta u niske šume i šikare. Poslije 1989. godine raspada se dotadašnje tržište za šumske i drvne proizvode, a time i do tada stvoreni drvnoindustrijski kombinati. Posljedica toga je da se smanjuje obim sječe, dolazi do zastoja u izvođenju funkcija šumarstva i razvoju šumarske struke i do pojava nekontrolisanih bespravnih

sječa u nekim šumskim područjima.

Prve pouzdane brojke o crnogorskim šumama sakupljene su u Opštim Osnovama koje su o prvi put pripremljene 70-ih godina 20-og vijeka, nakon čega je uslijedilo njihovo ažuriranje 80-ih i 90-ih. Sledeća četiri plana su bila pripremljena 90-ih:

- *OPŠTA ŠUMSKOPRIVREDNA OSNOVA ZA IBARSKO ŠUMSKOPRIVREDNO PODRUČJE 1998-2007.J.P. "CRNA GORA ŠUME" PLJEVLJA*
- *OPŠTA ŠUMSKOPRIVREDNA OSNOVA ZA NIKŠIČKO-PIVSKO ŠUMSKOPRIVREDNO PODRUČJE 1995-2004.J.P. "CRNA GORA ŠUME" PLJEVLJA*
- *OPŠTA ŠUMSKOPRIVREDNA OSNOVA ZA LIMSKO ŠUMSKOPRIVREDNO PODRUČJE 1994-2003.J.P. "CRNA GORA ŠUME" PLJEVLJA*
- *OPŠTA ŠUMSKOPRIVREDNA OSNOVA ZA PLJEVALJSKO-ŽABLJAČKO ŠUMSKOPRIVREDNO PODRUČJE 1999-2008.J.P. "CRNA GORA ŠUME" PLJEVLJA*

Planovima su pokrivenne državne šume iz 12 od 21 opštine, koje sadrže oko 50% površine Crne Gore i oko 50% šuma. Međutim, oni pokrivaju veći dio ekonomski interesantnih državnih šuma te su stoga interesantna istorijska referenca za podatke sakupljene u ovoj prvoj Nacionalnoj Inventuri Šuma. Naredne sumarne tabele su pripremljene i naročito sastavljene radi ovog objavljivanja, u svrhe tumačenja ovog izveštaja:

Tabela 1 Površina pod državnim šumama i šumskim zemljištem koja je obrađena u četiri Opšte osnove

Opštine	Zabljak, Pljevlja	B.Polje, Berane, Andrijevisa, Plav	Šavnik, Plužine, Nikšić, Danilovgrad	Rozaje	Ukupno
Godina objavljivanja	1972	1973	1975	1972	
Procjena podataka	~ 1962-1971	~1963-1972	~1965-1974	~ 1962-1971	"70-te"
Šuma i šumsko zemljište [ha]	69.769	90.631	84.823	16.681	261.904
Godina objavljivanja	1989	-	-	1988	
Procjena podataka	~ 1979-1988			~ 1979-1988	"80-e"

Šuma i šumsko zemljište [ha]	64.897	-	-	19.703	-
Godina objavljivanja	1999	1994	1994	1998	
Procjena podataka	1988-1997	~1984-1993	~1984-1994	1990-1998	“90ies”
Šuma i šumsko zemljište [ha]	64.103	89.770	89.231	18.173	261.277

Tabela 2 Promjene koje su se vremenom desile u drvnim zalihama i prečniku stabala u državnim šumama i koje su navedene u četiri Opšte osnove

Period	Klasa	Zabljak Pljevlja (šuma i šumsko zemljište)	Berane Andrijevisa Plav Područje (privredna šuma)	Šavnik Plužine Nikšić Danilovgrad (šuma i šumsko zemljište)	Rozaje (privredna šuma)	Procjena prosječne rasprostranjenosti prečnika na osnovu dostupnih podataka
'70-e	Zapremina (m ³)	10.504.145	12.963.618	14.300.414	4.462.846	37.768.177
	Klasa 11-30cm				31,3%	31,3%
	Klasa 31-50cm				41,0%	41,0%
	Klasa >50cm				27,7%	27,7%
'80-e	Zapremina (m ³)	13.366.699			4.668.900	
	Klasa 11-30cm	38,7%			31,9%	37,3%
	Klasa 31-	40,0%			45,7%	41,2%

	50cm					
	Klasa >50cm	21,3%			22,4%	21,5%
'90-e	Zapremina (m ³)	12.556.271	15.155.611	12.843.122	3.264.750	40.555.004
	Klasa 11-30cm	40,0%			36,0%	39,2%
	Klasa 31-50cm	41,2%			52,0%	43,4%
	Klasa >50cm	18,8%			12,0%	17,4%

Najnoviji prostorni plan Crne Gore (PROSTORNI PLAN CRNE GORE DO 2020, Podgorica, Mart 2008) daje podatke o šumskoj površini po opštinama, u vezi sa podacima Agencije za Nekretnine i daje sledeću statistiku o šumama na nacionalnom nivou , šumski pokrivač 6 225 781 ha ili 45.07 % površine zemlje.

Zasnovani uglavnom na tim izvorima informacija, podaci koji su bili obezbijeđeni za Ministarsku Konferenciju o Zaštiti Šuma u Evropi u junu 2011, i koji su objavljeni u izvještaju Stanje Evropskih Šuma 2011, pružaju nam dobar pregled informacija koje su na raspolaganju do sada:

Osnovni podaci za Crnu Goru 2010

Zemlja	Površina zemljišta (1000 ha)	Šuma i šumsko zemljište			Stanovništvo				BDP (2009)		
		1000 ha	% od površine zemljišta	Šuma i OŠZ po stanovniku	Ukupno (1000)	Gustina stanovnika	Selo (1000)	Gustina na selu (stanovnika po km ²)	BDP Ukupno (milijardi Eura)	Po stanovniku	Stvarni Stopa rasta (%)
Crna	1382	744	54	1.2	626	45	241	17	3	9300	-7.0

Gora											
------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Šumski fond (zapremina) šume, 2010

Zemlja	Drvene zalihe (miliona m ³)			
Crna Gora	Šuma	od kojih je na raspolaganje za snadbijevanje drvetom	Ostalo šumsko zemljište	Šuma i šumsko zemljište
	73	68	2	74

Prirast i sječa u šumama namjenjenim za snadbijevanje drvetom, (1990-2010)

Zemlja	Sječe							
	1990		2000		2005		2010	
	1000 m ³	m ³ /ha	1000 m ³	m ³ /ha	1000 m ³	m ³ /ha	1000 m ³	m ³ /ha
Crna Gora	694	1.8	570	1.5	553	1.3	520	1.3

Ukupna količina i vrednost posječene oblovine

Zemlja	Oblovina							
	Zapremina (1000m ³)				Zapremina(m ³ /ha)			
	1990	2000	2005	2010	1990	2000	2005	2010
Crna Gora	590	485	472	425	1.5	1.3	1.2	1.1

Uzimajući u obzir neizvjesnost stvarnog stanja šuma u Crnoj Gori, najnovijom kompilacijom šumskih podataka na nacionalnom nivou koji se zasnivaju na empirijskim podacima iz 1990 do 1998 a koji jedva pokrivaju oko 50% šumskih resursa, crnogorska Vlada i Parlament su jasno utvrdili potrebu za

Nacionalnom inventurom šuma. Nacionalna Šumarska Politika Crne Gore (2008) kao i Prostorni Plan Crne Gore do 2020 (2008) naglašavaju potrebu za nacionalnom inventurom šuma, novi Zakon o Šumama Crne Gore koji je usvojila Skupština Crne Gore 9. Decembra 2010, obezbijedili su joj pravnu osnovu.

Nacionalna inventura šuma vrši se periodično prikupljanjem podataka o stanju i promjenama na šumama i šumskom zemljištu. Nacionalna inventura šuma obavlja se radi izrade planskih dokumenata u šumarstvu i razmjene informacija u skladu sa zakonom. Nacionalnom inventurom šuma obuhvataju se šume i šumska zemljišta na teritoriji Crne Gore u odnosu na površine, tipove i strukturu šuma, drvene zalihe, prirast, izvršene sjece, biološku raznovrstnost i drugi podaci o šumama u skladu sa međunarodnim standardima. Nacionalnu inventuru šuma vrši nadležni organ uprave, po pravilu, svakih 10 godina. Način i metodologija vršenja nacionalne inventure šuma i bliži podaci iz stava 3 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva. Ministarstvo na osnovu izvršene nacionalne inventure šuma sastavlja izvještaj o inventuri šuma koji dostavlja Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), najkasnije šest mjeseci po završetku nacionalne inventure šuma.

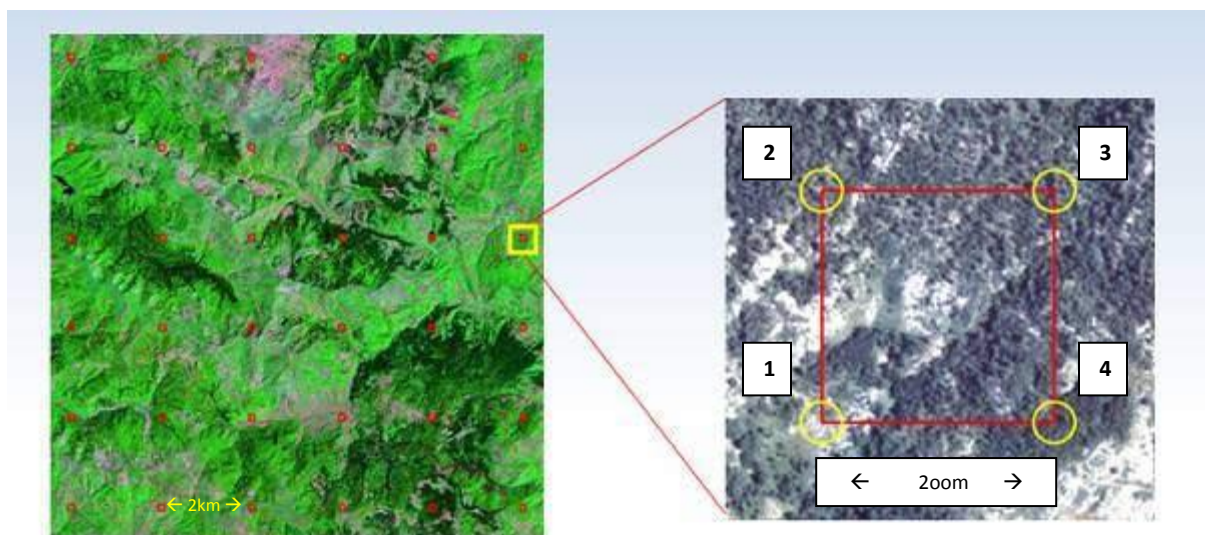
Stručnu osnovu za izvještaj iz stava 6 ovog člana priprema nadležni organ uprave.

U okviru projekta FODEMO "Razvoj Šumarstva u Crnoj Gori", koji je započet 1. Aprila 2007, koji zajednički finansiraju Vlada Crne Gore i Velikog Vojvodstva Luksemburga, čiji završetak se očekuje 2013, komponenta "Nacionalna inventura šuma" započeta je 1. Januara 2009 pod odgovornošću Ministarstva i njegove Centralne jedinice za Monitoring, uz pomoć savjetodavnog tima međunarodnih eksperata na čelu sa PD Dr. Matthias Dees-om, GeoFIS, Njemačka.

METODOLOGIJA

Sveobuhvatniji i detaljniji opis metodologije dat je u štampanom izdanju dokumenta „Metodologija Nacionalne inventure šuma u Crnoj Gori“ (Dees et al. 2011). Metodologija koristi, kao i sve moderne nacionalne inventure šuma, elemente sistematskog uzorkovanja i primjerne površine i osmišljena je tako da u obzir uzima nacionalne uslove i tradicije o čemu se zaključak može izvesti iz sveobuhvatnih opisa nacionalnih inventura šuma u Evropi i u mnogim drugim zemljama van Evrope, Tomppo et al. (2010). Pripremljena je uzimajući u obzir nacrt i konačne nalaze COST Akcije E43, koji su bili usmjereni na rad ka zajedničkom izvještavanju, a konačni nalazi su objavljeni u Vidal et al.(2008), Gschwantner et al. (2009), Tomppo et al. (2010) i u Chirici et al. (2011) u cilju ispunjavanja zahtjeva međunarodnog izvještavanja. Osim zahtjeva za izvještavanjem koje su definisali FAO, FOREST EUROPE – MCPFE, UNECE i Evropska komisija, u obzir su uzeti nacionalni zahtjevi i tradicija Crne Gore i područja zapadnog Balkana koja se tiče šuma i inventura šuma.

U NIŠ informacije se procjenjuju za primjerne tačke koje su reasprostranjene na površini Crne Gore na sledeći način. Raspodjela klastera I primjernih tačaka zasniva se na pravilnom 2 km x 2 km četvorougaoom rasteru (osnovni raster),koji je određen Gauss-Krüger-ovim koordinatnim sistemom, zona 6. Na svakoj 2 km x 2 km tački kvadratnog rastera smješten je klaster koji se sastoji od 4 primjerne tačke. Četiri tačke formiraju četvorougao čija dužina stranica je 200m (vidi Sliku 1).

Slika 2 Distribucija klastera sa 4 primjerne površine po klasteru.

Definicija šume i šumskog zemljišta koja se primjenjuje u Nacionalnoj Inventuri Šuma je u skladu sa novim Zakonom o Šumama Crne Gore (2010) kao i sa međunarodno prihvaćenom definicijom UNECE/

FAO i MCPFE (Michalak 2008). Definicija je takođe usklađena sa preporukama Cost Action E 43 “Harmonizacija nacionalnih inventura šuma u Evropi: Tehnike zajedničkog izvještavanja” (<http://www.metla.fi/eu/cost/e43/>) koja preporučuje ovu definiciju šuma za nacionalne inventure šuma u Evropi (Vidal et al. 2008).

- Šuma je zemljište koje se proteže na više od 0.5 ha sa stablima visočijim od 5 metara i pokrivačem krošnje od više od 10%, ili drvećem koje je u sposobno da dostigne navedene granice na samoj lokaciji. Kod redova drveća ili zaštitnih pojaseva potrebna je minimalna širina od 20 m. Ona ne obuhvata zemlju koja se pretežno koristi za poljoprivrednu i urbanu namjenu.
- Šumsko zemljište(međunarodni termin: ostalo šumsko zemljište) je zemljište koje se ne klasifikuje kao “šuma”, a prostire se na više od 0.5 hektara, sa drvećem visočijim od 5 metara i pokrivačem sklopa od 5-10 procenata, ili stablima koja su sposobna da dostignu te granice na lokaciji; ili ono sa kombinovanim pokrivačem šikara, žbunja i drveća iznad 10 procenata (obuhvata stabla koja nisu sposobna da dostignu visinu od 5 metara na licu mjesta). Ono ne obuhvata zemljište koje se prvenstveno koristi za poljoprivrednu ili urbanu namjenu.
- Šume i šumsko zemljište takođe obuhvataju šumske puteve, protiv požarne pruge i odmorišta, kao i ostale uporedive površine koje služe šumama i šumskom zemljištu.

Orto snimci iz vazduha (snimci koji su napravljeni 2007 i obezbijedila ih je Uprava za nekretnine Crne Gore) i drugi izvori GIS podataka korišteni su da bi se isključile tačke koje svakako ne pripadaju pod šumu iz terenskog rada, kao i za pripremu terenskih obrazaca klastera karata da bi terenski timovi mogli da je mjere na terenu (vidi Slika 2).

Slika 3 Obrazac karte klastera (razmjer 1: 2500) sa orto snimkom iz vazduha u pozadini.

Pored inventure na terenu , atributi se procjenjuju po tački, uz pomoć upitnika I iz sledećij izvora informacija:

- Topografske karte 1:25 000
- Mozaik orto snimka (prava boja, dobijanje snimaka u junu 2007, 0.5 m piksela rezolucija)
- Administrativne granice
- Digitalni model terena
- Pedološka karta Crne Gore (1: 50 000)
- Karte I evidencija oko koncesija I vlasništva mogu se dobiti u Upravi za Šume
- Digitalni I analogni katastarski podaci o vlasništvu
- Administrativna evidencija Uprave za Šume I Nacionalnih Parkova
- Ekspertska znanje zaposlenih u Upravi za Šume I CMU koji su vodili procjenu podataka iz upitnika

Atributi procijenjeni po tački:

- Lokacija u Crnoj Gori
- Lokacija u administrativnim jedinicama
- Lokacija u nacionalnim parkovima
- Lokacija na kartama Emerald zona
- Lokacija na šumskim ekološkim oblastima (definisano tokom NIŠ priprema)
- Vlasništvo
- Prisustvo koncesije
- Postojanje važećeg plana gazdovanja šumama
- Godina u kojoj je pripremljen plan gazdovanja šumama
- Kategorija šume
- Gazdinska klasa
- Ograničenja sječe
- Udaljenost do najbližeg puta
- Otvorenost tačke

Formulari Upitnika koji pokazuju detalje po atributima dokumentovani su u Dodatku.

U terenskoj inventuri, većina atributa se procjenjuje na koncentričnim krugovima (vidi *Tabela 3* I *Slika 3*) dok se prizemna vegetacija, podmladak I žbunje procjenjuju u ekscentričnim krugovima, čiji centar je izmješten 8 m sjeverno od centra koncentričnih krugova(vidi *Tabelu 2* I *Sliku 3*).

Tabela 3 Procjena informacija u koncentričnim krugovima.

Broj kruga	Poluprečnik kruga (m)	Površina (ar)	Drveće ¹ I procjenjivane informacije (Napomena: procjenjivane informacije, npr. u krugu 4 procjena je rađena od centra tačke do granice kruga pa stoga obuhvata I površine pokrivene manjim krugovima)
1	5,64	1	Samo u izdanačkim šumama: Drveće gdje je DBH > 5 cm; drveće gdje je DBH > 10 cm panjevi > 5 cm u prečniku
2	7,98	2	Drveće gdje je DBH > 15 cm
3	12,62	5	Drveće gdje je DBH > 30 cm
4	17,84	10	Drveće gdje je DBH > 50 cm Mrtvo drvo Sklop Šumski putevi Sječa & Panjevi > 25 cm u prečniku Šumski red
5	~ 40	~ 50	Karakteristike šumske sastojine (izuzev sklopa)

¹ Unutar dotičnog kruga, mjeri se svako stablo veće od datog prsnog prečnika

Tabela 4 Procjena informacija u ekscentričnom krugu.

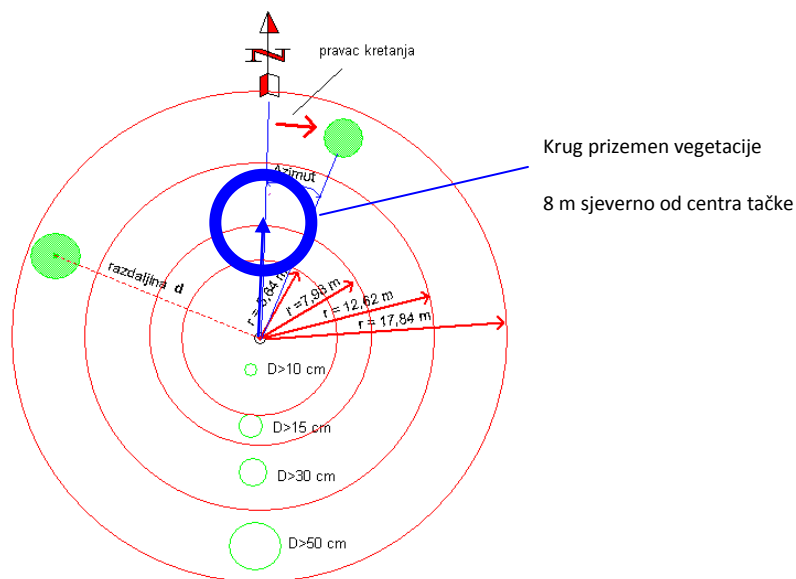
Broj kruga	Poluprečnik kruga (m)	Površina (ar)	Informacije
1	4,00	0,5	Tipovi prizemen vegetacije Podmlađivanje Žbunje, paprat, bilje I trava

Sledeći atributi su ocjenjivani u terenskoj inventuri po tačkama:

- Pristupačnost
- Šuma / Šumsko zemljište
- Šumovito zemljište/ neobraslo zemljište unutar šume I šumskog zemljišta
- Granice (spoljne granice, šumski putevi)
- Ocjena karakteristika sastojine
- Kategorija šume
- Porijeklo sastojine
- Tip šume (kategorija sastojine)
- Vertikalna struktura
- Faza razvoja sastojine
- Zatvorenost sklopa
- oštećenja od šumskih požara
- Nadmorska visina
- Oblik terena
- Nagib
- Ekspozicija
- Procjena šumskih puteva niže kategorije

Terenski obrasci koji prikazuju detalje po atributu dokumentovani su u Dodatku.

Stabla se odabiraju za mjerenja I procjenu atributa ukoliko prelaze minimalni prečnik utvrđen po datom koncentričnom krugu (vidi Tabelu 1 I Sliku 3).

Slika 4 Odabir stabala za mjerenja i procjenu atributa u koncentričnom krugu & procjena tipa prizemne vegetacije, podmlatka, žbunja, bilja & trave na krugu prizemne vegetacije

Sledeći atributi su procjenjivani po živom stablu:

- Broj stabla
- Azimut
- Razdaljina
- Status stabla
- Vrste drveća
- Mjerenje prsnog prečnika
- Redukcija zapremine
- Mjerenje visine prsnog prečnika
- Prirast
- Visina
- Nepravilnosti kod visine
- Osnova krošnje
- Oštećenja debla
- Šuplja stabla
- Prisustvo *Viscum album*
- Šumskouzgojna tehnička klasa
- Tehnička klasa
- Kraft klasa
- Procjena starog drveća

Mrtvo drvo je evidentirano u krugu 4 (vidi tabelu 1 i Sliku 3). Mrtvo drvo u dubjećem stanju je evidentirano ako je DBF ≥ 20 cm i ako mu je minimalna visina 1m. Mrtvo drvo koje je palo na zemlju evidentirano je ako je prečnik na sredini debla ≥ 20 cm i ako mu je ukupna dužina najmanje 1 m.

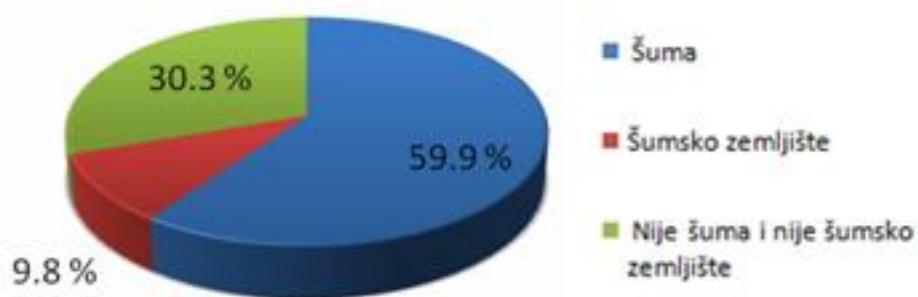
Procjena tipova prizemne vegetacije, podmlađivanja, žbunja, bilja & trave rađena je na ekscentričnim krugovima (vidi Sliku 3). To obuhvata procjenu pokrivenosti po vrsti, kvalitetu (samo procjena podmlatka) i procjenu pokrivenosti pojedinim vrstama drveća, žbunja, bilja, paprati i trave.

Aktivnosti sječe se procjenjuju za svaku tačku. To obuhvata procjenu panjeva, doznake za sječicu na panjevima i procjenu šumskog reda nakon sječe.

REZULTATI

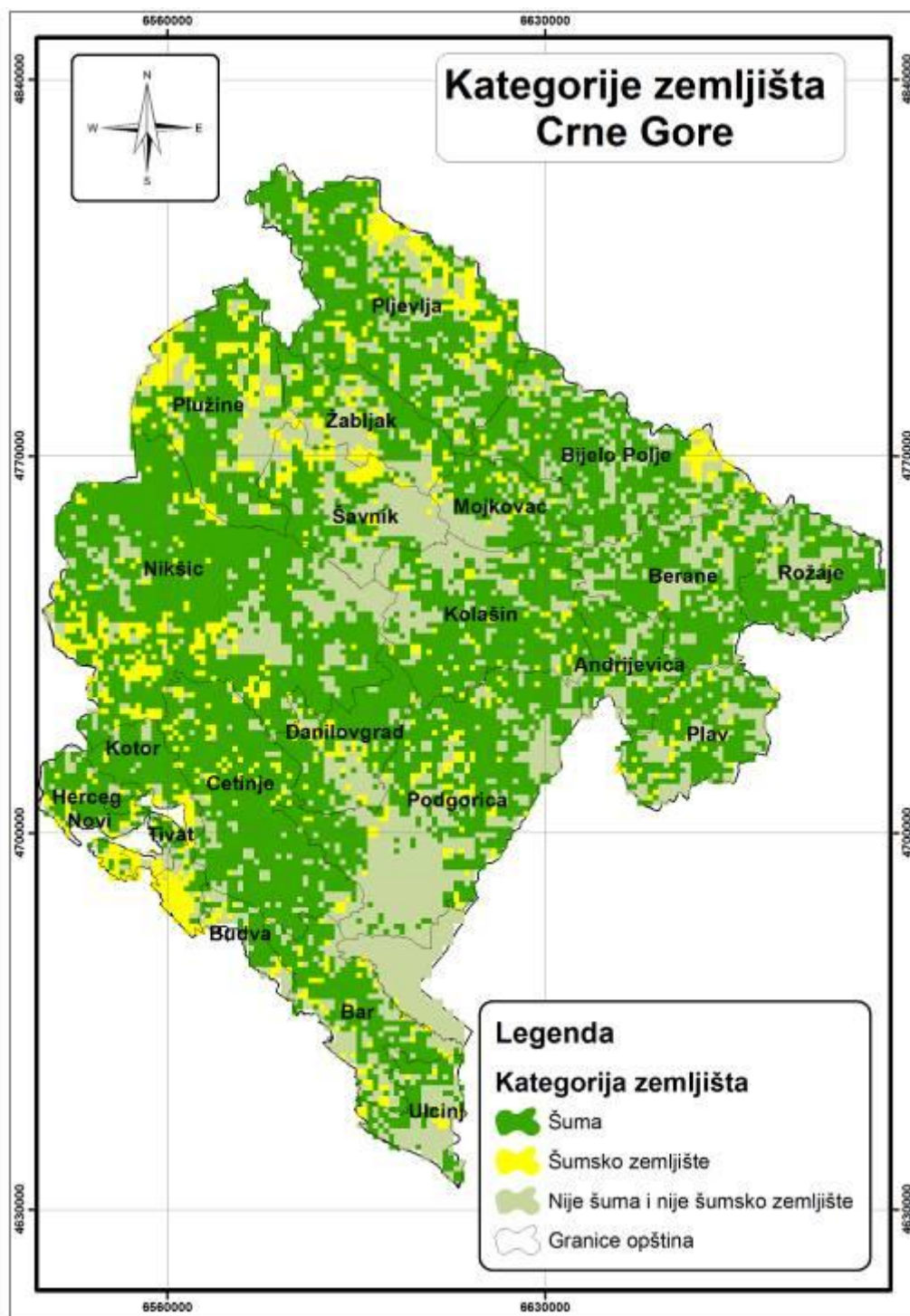
Šume i šumsko zemljište

Crnu Goru karakteriše visoka pokrivenost šumom i šumskim zemljištima)

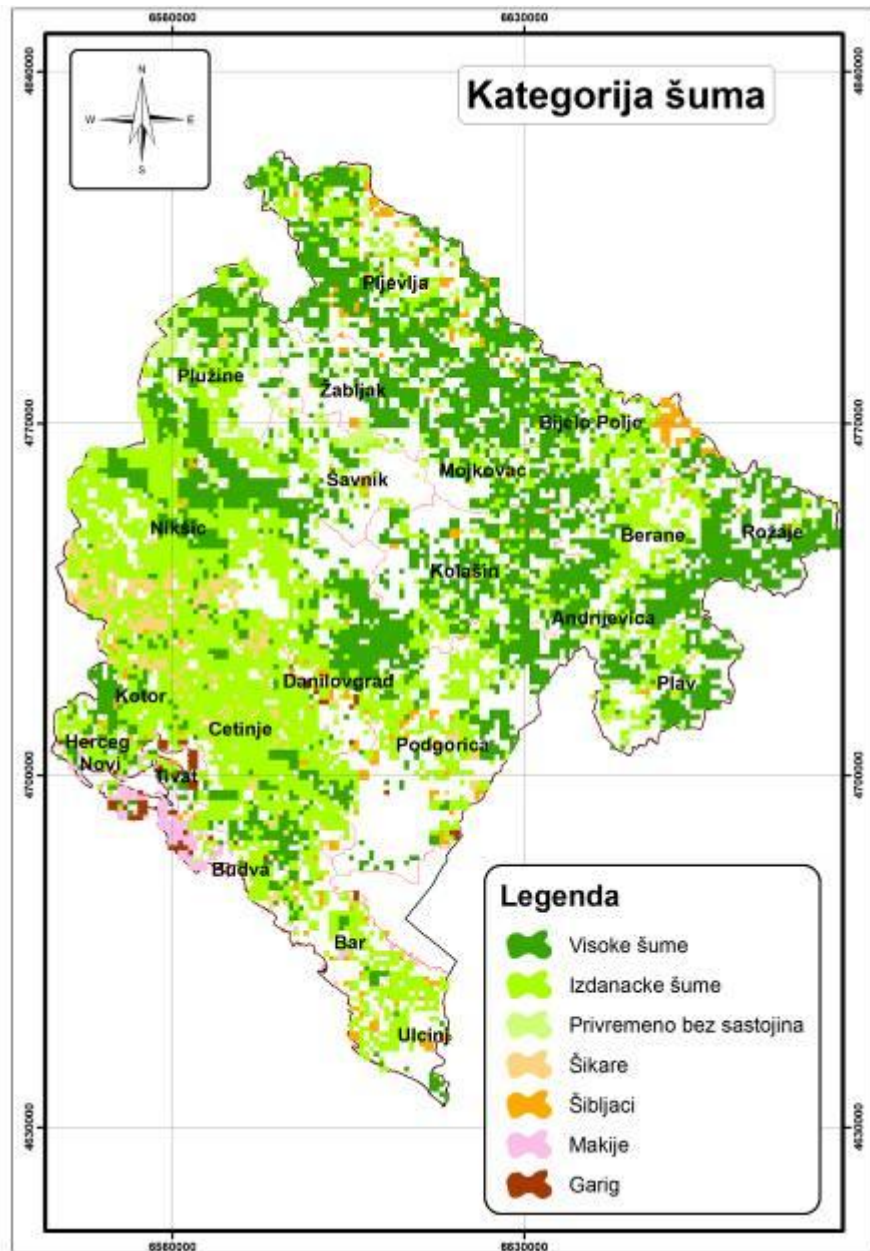

Slika 5: Distribucija šume i šumskog zemljišta u Crnoj Gori

Karta prostorne distribucije šuma, šumskog zemljišta je prikazana na slici 5 i karta prostorne distribucije kategorija šuma je prikazano na slici 6.

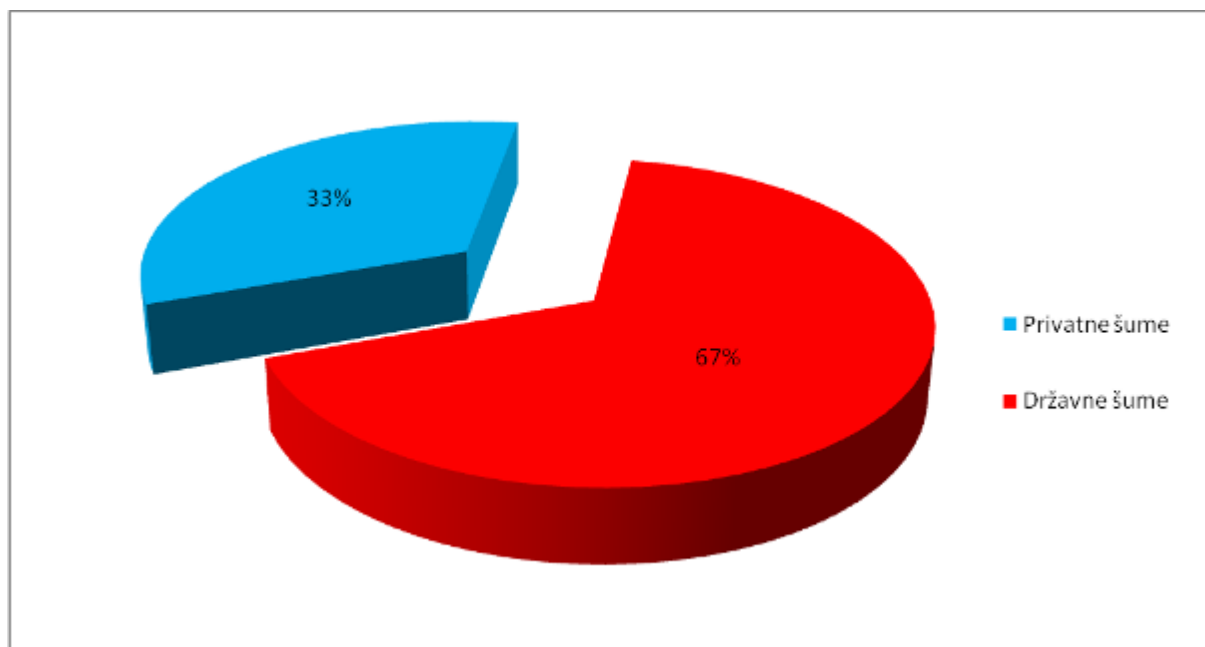

Slika 6: Mapa šuma i šumskog zemljišta u Crnoj Gori. Ova mapa pruža indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.

Slika 7: Mapa kategorije šuma u Crnoj Gori. Ova mapa pruža indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.

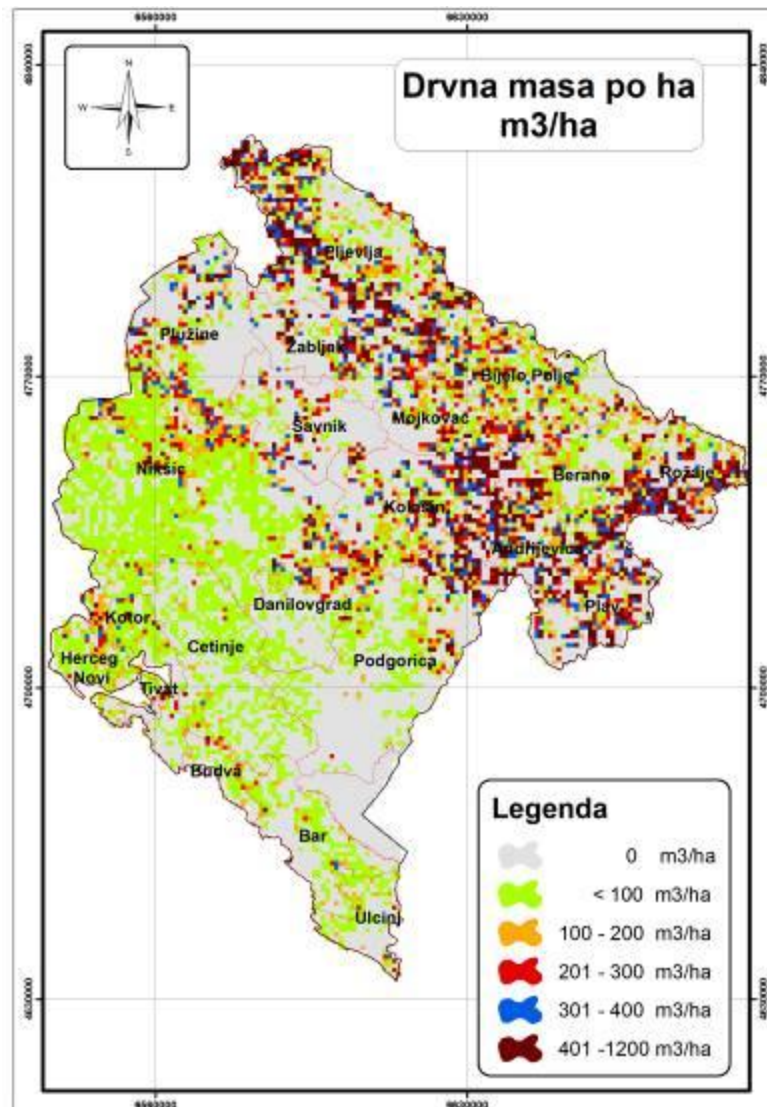
Značajan dio šuma i šumskog zemljišta je u privatnom vlasništvu. Prema Šumarskoj politici (Vlada Crne Gore 2008), učešće privatnih šuma je 33% (vidi *Grafikon 8*). Podaci NIŠ ukazuju na to da je trenutno učešće privatnih šuma značajno veće. S obzirom na to da proces restitucije katastarskih podataka Crne Gore od strane Uprave za nekretnine još nije završen za područje cijele države, procjena vlasništva na lokacijama primjernih površina još uvijek nije u potpunosti završeno. Planirano je da se završi u prvoj polovini 2012., a predviđeno je da detaljni rezultati o površini po obliku vlasništva i detaljan opis šuma i šumskog zemljišta po vlasništvu budu dostupni u junu/julu 2012.

Grafikon 8: vlasništvo šuma. Izvor: Nacionalna šumarska politika (Vlada Crne Gore 2008)

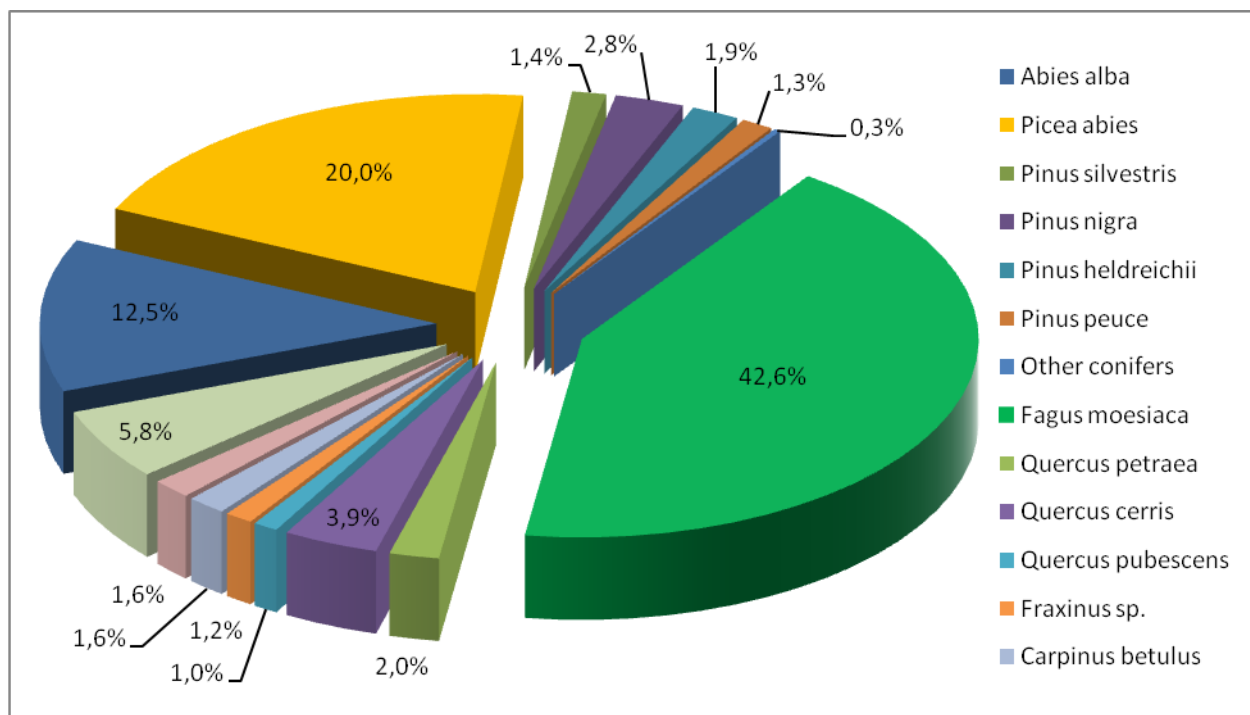
Drvena zapremina

Ukupna zapremina šuma i šumskog zemljišta je procjenjena na 118 mil m³. Karta prostorne rasporedjenosti velike, srednje i male zapremine je prikazana na slici 8. Pokazuje da je velika zapremina koncentrisana u sjvnim djelovima Crne Gore

Slika 8: Mapa drvene zapremine u Crnoj Gori. Ova mapa daje prikaz prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.

Drvana masa (zapremina) po vrstama drveća je prikazana u prikazu. Dominantne vrste su Jela, Smrča, Crni Bor i Bukva.

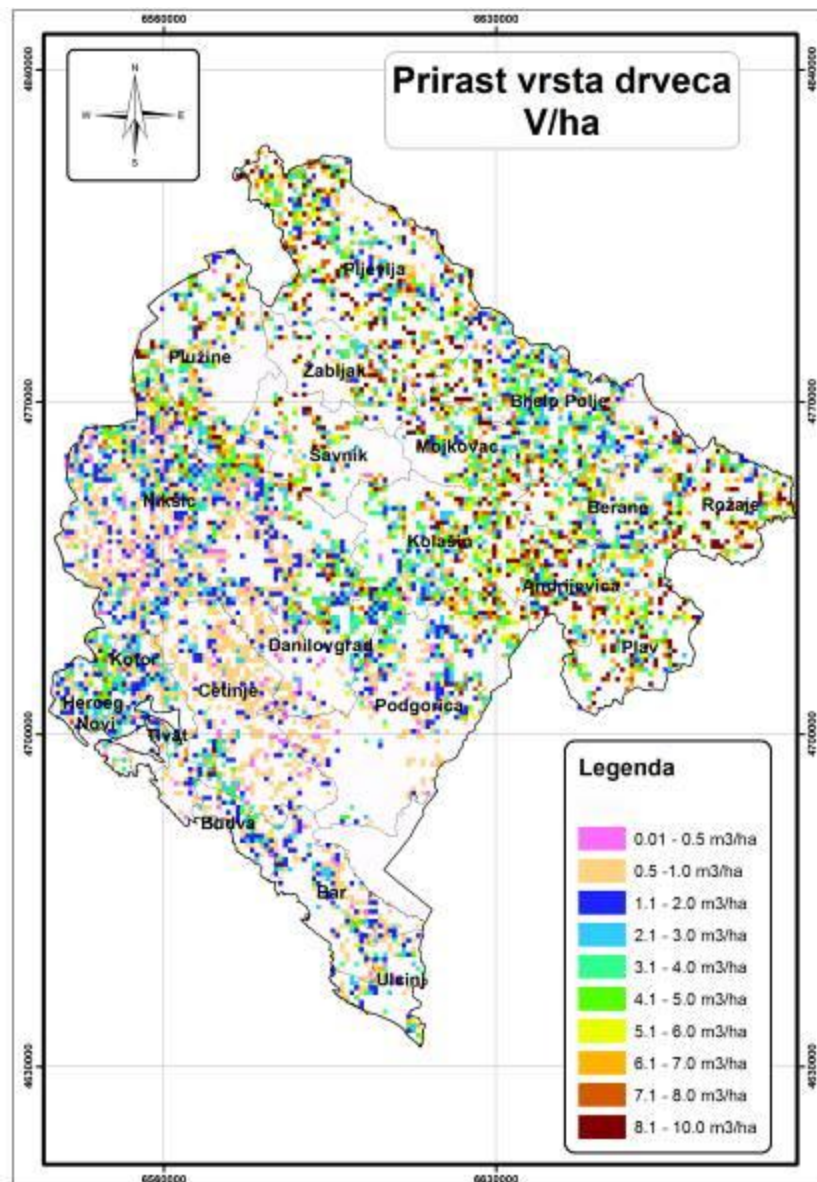

Prikaz 9. Drvena masa (zapremina) po vrstama drveća

Ovaj sažeti izvještaj je pripremljen u samom početku analize u cilju što ranijeg informisanja šumarske politike i zainteresovanih strana u sektoru šumarstva o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize mogu se predstaviti samo odabrani i najznačajniji nalazi cijele analize. Planirano je da sveobuhvatan i detaljan opis drvene zapremine u šumama i na šumskom zemljištu, korišćenjem cijelog seta procijenjenih atributa, bude dostupan u junu/julu 2012.

Prirast

Ukupan prirast u šumi in a šumskom zemljištu je procjenjen na 2.8 mil m³. Velike vrednosti prirasta u Crnoj Gori su prikazane na slici 10.

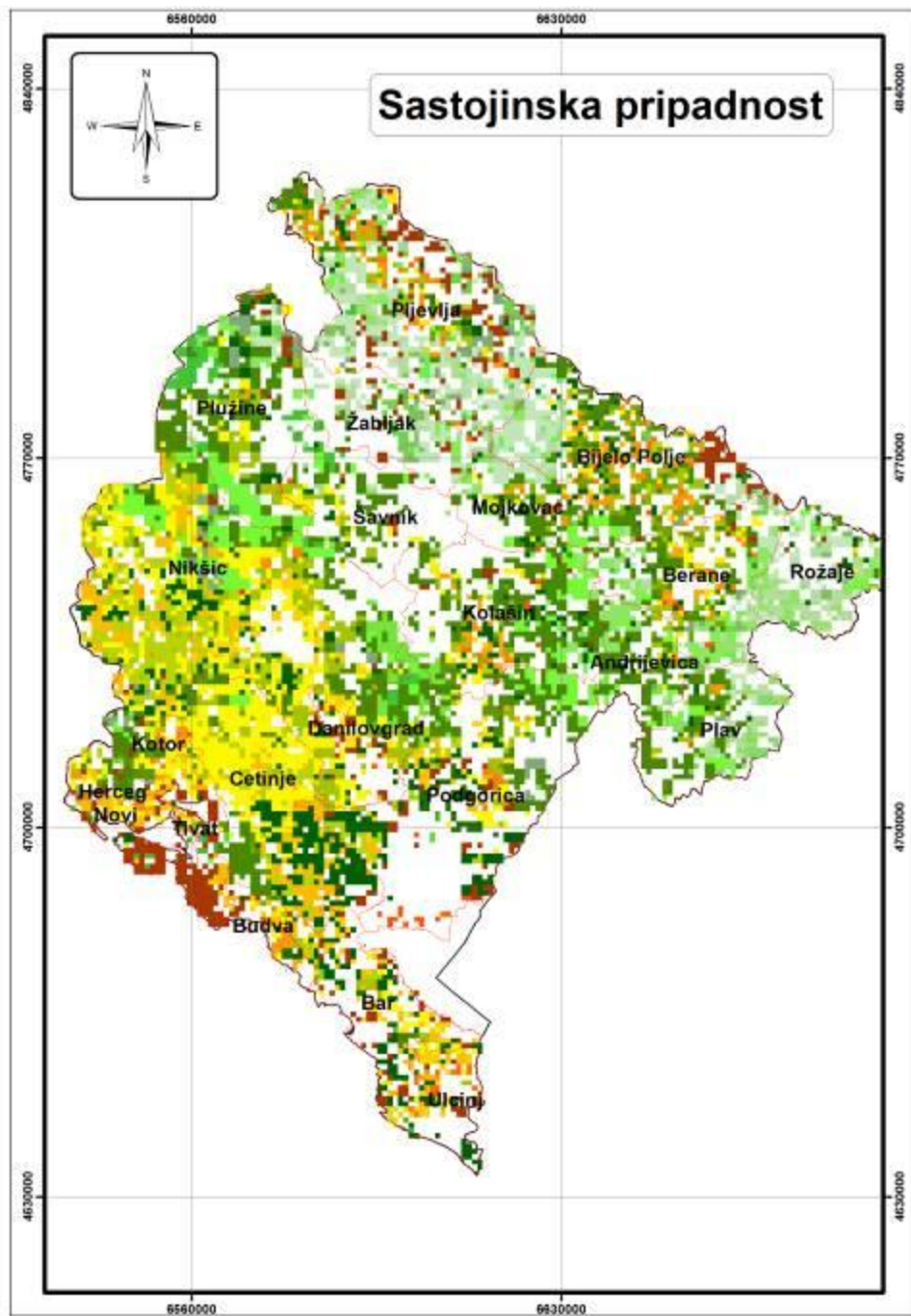

Slika 10: Mapa drvnog prirasta u Crnoj Gori. Ova mapa daje indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjernu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.

Ovaj sažeti izvještaj je pripremljen u samom početku analize u cilju što ranijeg informisanja šumarske politike i zainteresovanih strana u sektoru šumarstva o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize mogu se predstaviti samo odabrani i najznačajniji nalazi cijele analize. Planirano je da sveobuhvatan i detaljan opis prirasta u šumama i na šumskom zemljištu, korišćenjem cijelog seta procijenjenih atributa, bude dostupan u junu/julu 2012.

Biodiverzitet, rasprostranjenost vrsta drveća i podmlatka

Prostorna rasprostranjenost tipova šuma Crne Gore (vidi *Slika 1*) ukazuje na veliki diverzitet crnogorskih šuma. Veliki broj vrsta u drvenoj zalihi (68) i podmlatku (66), koje su nađene na primjernim površinama u šumama i na šumskom zemljištu, naglašava raznolikost vrsta u šumama Crne Gore.

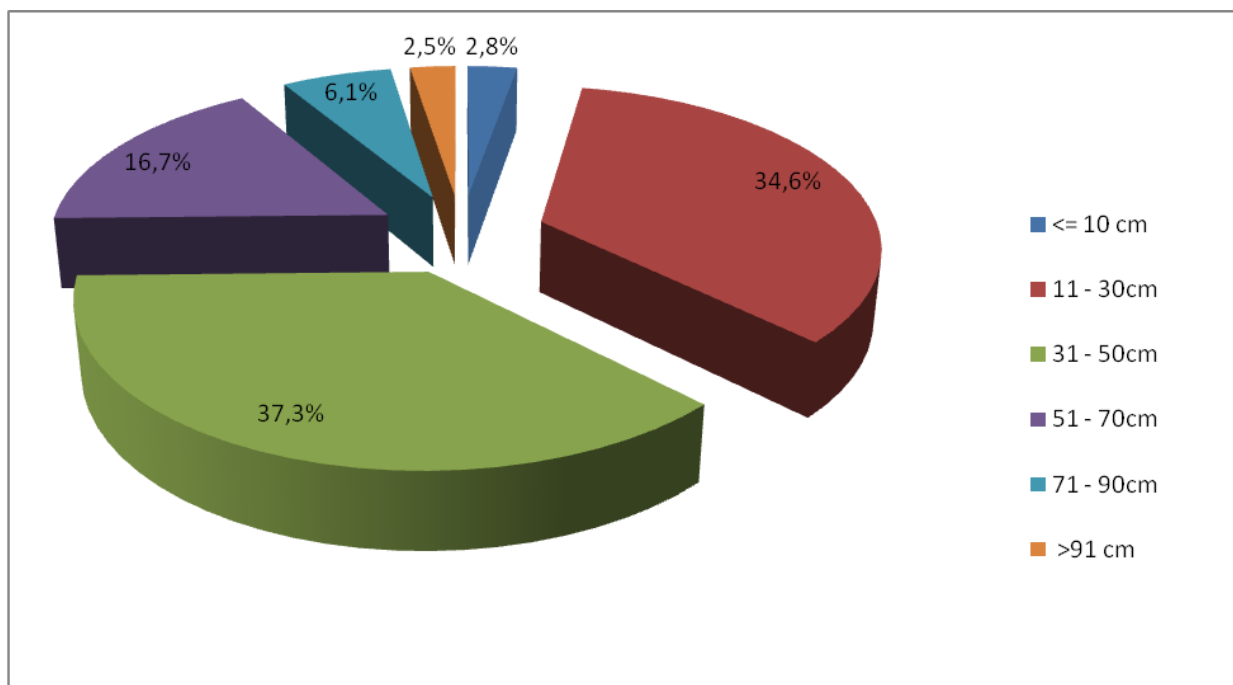

Slika 11: Mapa rasprostranjenosti dominantnih vrsta drveća u Crnoj Gori. Ova mapa daje indicaciju prostorne rasprostranjenosti; svaka ćelija na mapi predstavlja jednu primjenu površinu i daje prikaz vrijednosti čija se procjena vrši na toj površini.

Ovaj sažeti izvještaj je pripremljen u samom početku analize u cilju što ranijeg informisanja šumarske politike i zainteresovanih strana u sektoru šumarstva o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize mogu se predstaviti samo odabrani i najznačajniji nalazi cijele analize. Planirano je da sveobuhvatan i detaljan opis mnogih aspekata biodiverziteta, rasprostranjenosti vrsta drveća i podmlatka u šumama i na šumskom zemljištu, korišćenjem cijelog seta procijenjenih atributa, bude dostupan u junu/julu 2012.

Struktura

Debljinska distribucija je prikazana u (Prikaz 9). Dominanta struktura se kreće između 11 i 50 cm.

Prikaz 9 Distribucija prečnika šuma i šumskog zemljišta

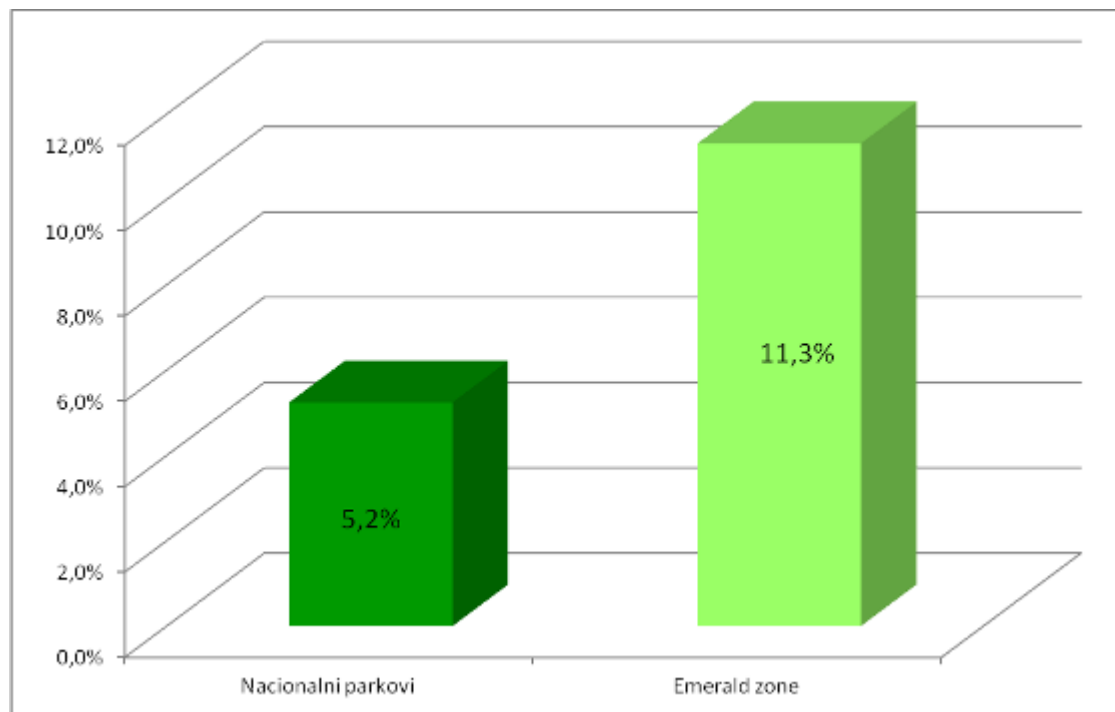
Ovaj sažeti izvještaj je pripremljen u samom početku analize u cilju što ranijeg informisanja šumarske politike i zainteresovanih strana u sektoru šumarstva o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize mogu se predstaviti samo odabrani i najznačajniji nalazi cijele analize. Planirano je da sveobuhvatan i detaljan opis strukture šuma i na šumskog zemljišta, korišćenjem cijelog seta procijenjenih atributa, bude dostupan u junu/julu 2012

Nacionalni parkovi & Emerald Zone & Natura 2000 šumska staništa

Jedan od glavnih elemenata koncepta zaštite prirodnog bogatstva, zaštite biodiverziteta u šumama Crne Gore, je zaštita oblasti od velike vrijednosti u nacionalnim parkovima I Emerald zonama. Emerald Zone će činiti osnovu za mrežu Natura 2000, obaveznu mrežu za zaštitu prirode u Evropskoj Uniji.

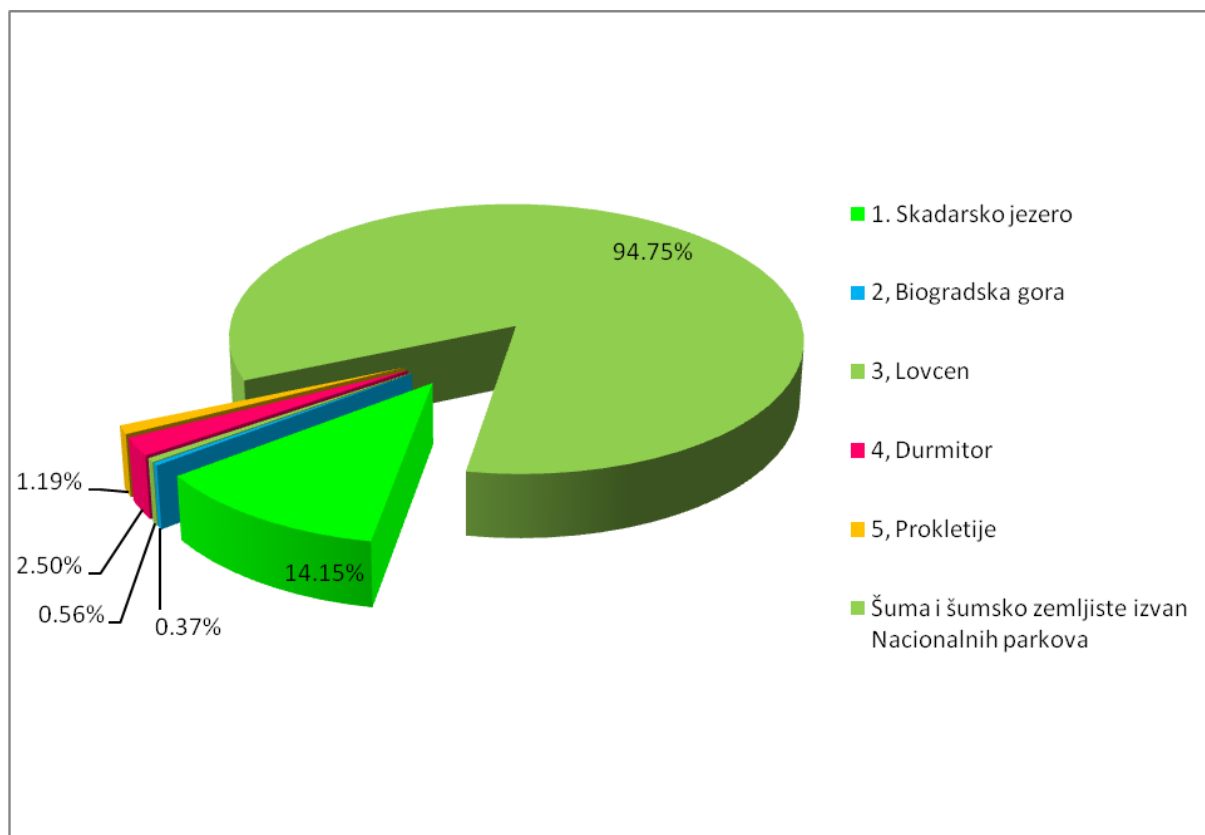
Od svih šuma I šumskog zemljišta u Crnoj Gori, 5.2 % se nalazi u nacionalnim parkovima, a 11.3 % su dio zaštitne kategorije Emerald zone (vidi Sliku 12). Stoga se veliki procenat šuma u Crnoj Gori nalazi pod međunarodno priznatom šemom I mrežom zaštite prirode I zaštite biodiverziteta.

Učešće jednog nacionalnog parka na ukupnoj površini pod šumama i šumskim zemljištem prikazano je na *Grafikonu 12*. Šume i šumsko zemljište su dominantan oblik vegetacije na većem području nacionalnih parkova, osim Nacionalnog parka Skadarsko jezero (vidi *Grafikon 13*).

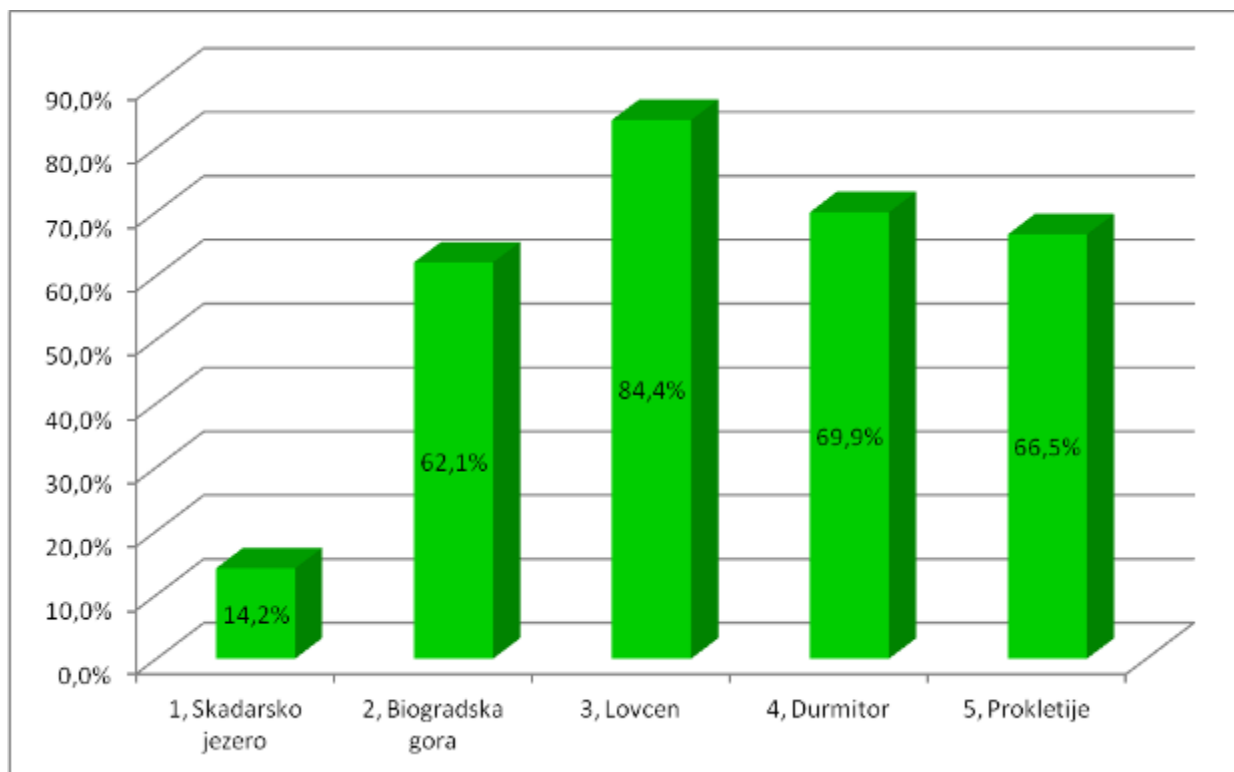

Prikaz 12: Udio površine šuma i šumskog zemljišta u Nacionalnim parkovima i Emerlad zonama u odnosu na površine svih šuma i šumskih zemljišta u Crnoj Gori

Nacionalni park Biogradska Gora ima posebnu ulogu sa šumarske tačke gledišta jer je sječa u toj oblasti zabranjena već više od 200 godina. On pokazuje impresivan opšti potencijal visokih šuma u Crnoj Gori (vidi Sliku 12).

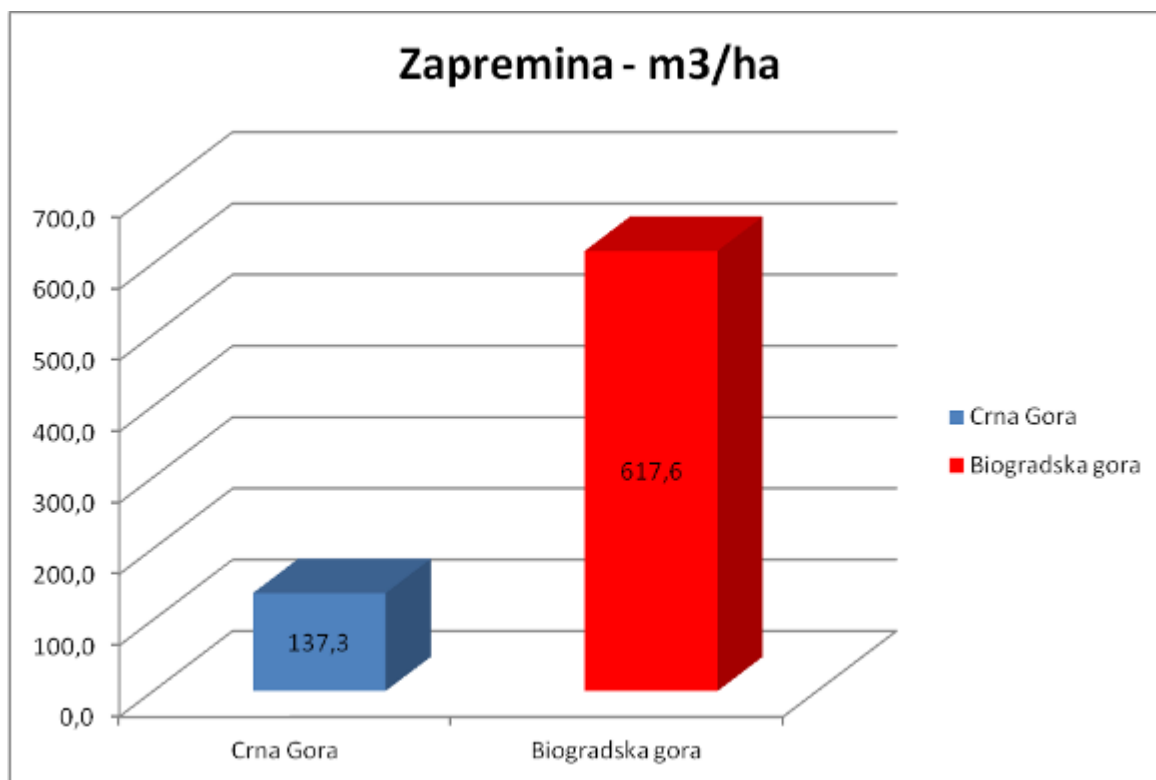

Grafikon 103: procenat šuma i šumskog zemljišta u nacionalnim parkovima u odnosu na cjelokupno područje pod šumama i šumskim zemljištem u Crnoj Gori

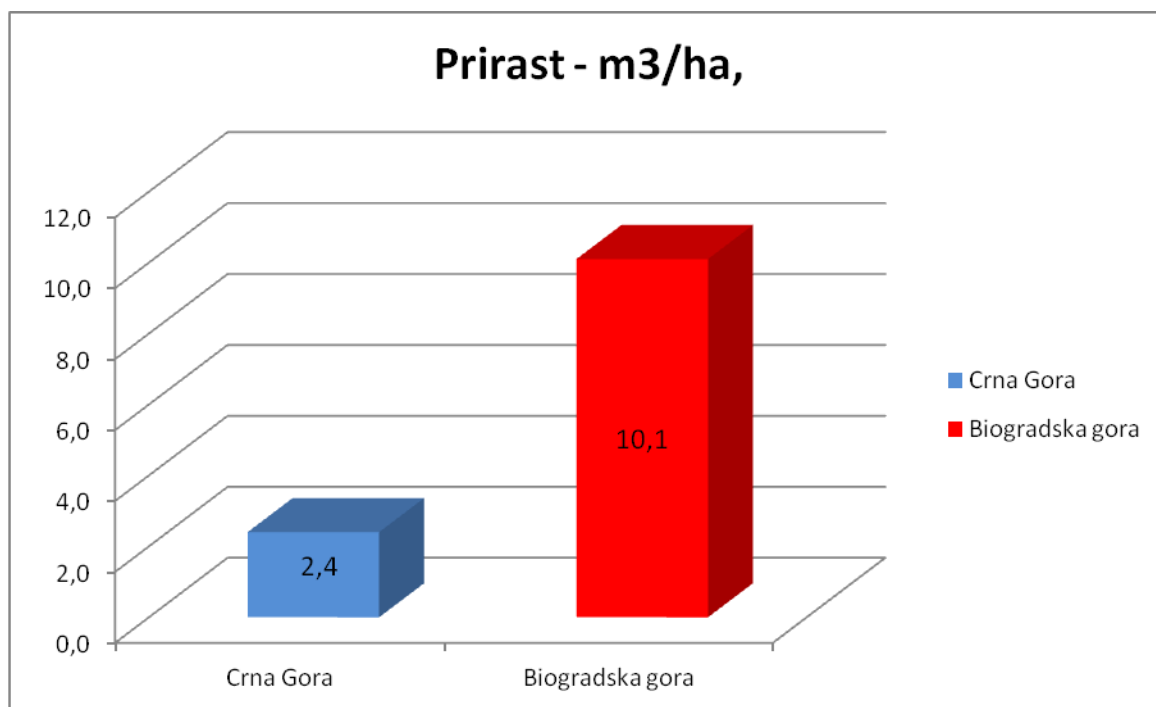

Grafikon 114: procenat šuma i šumskog zemljišta u nacionalnim parkovima u odnosu na ukupnu površinu pojedinačnih nacionalnih parkova.

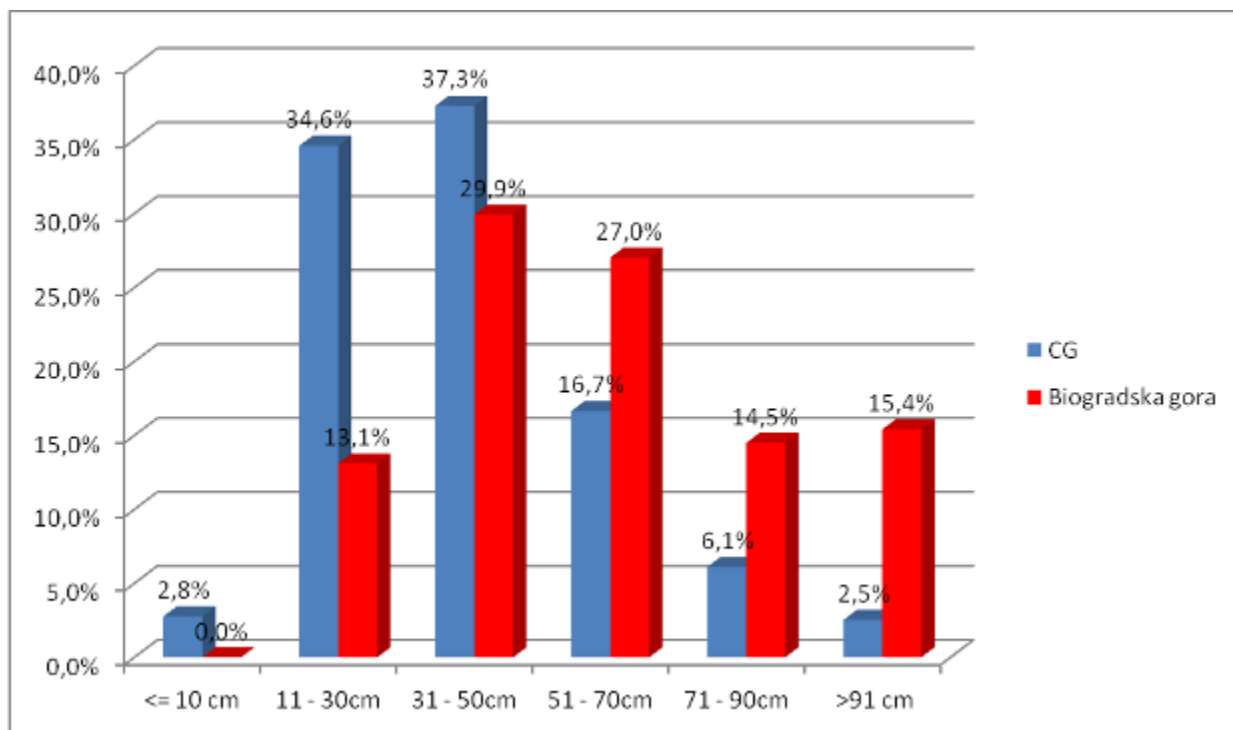
Nacionalni park Biogradska Gora ima posebnu ulogu sa šumarske tačke gledišta jer je sječa u toj oblasti zabranjena već više od 200 godina. On pokazuje impresivan opšti potencijal visokih šuma u Crnoj Gori (vidi Sliku 15).

Slika 125. Zapremina po hektaru u šumama i na šumskom zemljištu u Nacionalnom parku Biogradska gora u poređenju sa zapreminom po ha svih šuma i šumskog zemljišta u Crnoj Gori

Slika 136. Prirast po hektaru u šumama i na šumskom zemljištu u Crnoj Gori i u Nacionalnom parku Biogradska gora u poređenju sa prirastom po ha svih šuma i šumskog zemljišta u Crnoj Gori

Slika 17 Učešće u zapremini po debljinskom razredu u šumama i na šumskom zemljištu u Nacionalnom parku Biogradska gora u poređenju sa učešćem u zapremini po debljinskom razredu za sve šume i šumsko zemljište u Crnoj Gori

Ovaj sažeti izvještaj je pripremljen u samom početku analize u cilju što ranijeg informisanja šumarske politike i zainteresovanih strana u sektoru šumarstva o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize mogu se predstaviti samo odabrani i najznačajniji nalazi cijele analize. Planirano je da sveobuhvatan i detaljan opis šuma i šumskog zemljišta u nacionalnim parkovima i Emerald zonama bude dostupan u junu/julu 2012

Za 2000, Aneks i Šumska staništa, opis staništa na osnovu podataka NIŠ unutar Emerald zona i na čitavoj teritoriji Crne Gore je u fazi pripreme i planirano je da se uključi u završni izvještaj NIŠ.

ZAKLJUČCI

1. Vlada je usvojila izvještaj o implementaciji projekta Nacionalne inventure šuma u Crnoj Gori.
2. Prva Nacionalna Inventura Šuma Crne Gore 2010 po prvi put u istoriji pruža precizne informacije o šumama Crne Gore. Nakon realizacije terenske inventure zasnovane na uzorku u 2010-oj i obrade podataka tokom 2011, njeni rezultati su predstavljeni u ovom sumarnom izvještaju.

Sumarni izvještaj je pripremljen na samom početku analize, da bi se šumarskoj politici i zainteresovanim stranama iz sektora šumarstva što ranije pružile informacije o nalazima NIŠ. U ovoj ranoj fazi analize jedva da se može prezentovati odabir glavnih nalaza kompletnog spektra analize. Osim toga, treba naglasiti da ovdje predstavljene količine mogu biti predmet neznatnih usklađivanja jer će tokom pune analize možda trebati uskladiti nekoliko nedoslednosti u bazi podataka. Ipak, ovdje predstavljeni rezultati vezani za šumsku površinu, površinu šumskog zemljišta, zapreminu, prirast, zapreminsku strukturu i biodiverzitet, su već u potpunosti pouzdani u opštim dimenzijama pa će im možda trebati neznatna usklađivanja.

Rezultati već pokazuju da, kada se uporede sa dosadašnjim brojkama o šumama i šumskom zemljištu u Crnoj Gori koje su nam na raspolaganju, postojećim najboljim procjenama koje su objavljene u Nacionalnoj Šumarskoj Politici, Prostornom Planu Crne Gore do 2020 iz 2008 i u Izvještaju o Stanju

Evropskih Šuma u 2011 koji je pripremila FOREST EUROPE – MCPFE (na osnovu informacija koje je obezbijedilo MPRR), da se šume Crne Gore javljaju u potpuno novoj dimenziji.

Šumska oblast i površine šumskog zemljišta

Šume pokrivaju 59.9 % površine Crne Gore, šumsko zemljište pokriva 9.8 % površine Crne Gore, zajedno šume i šumsko zemljište pokrivaju 69.7 % površine Crne Gore. Ovo je kvantno povećanje u poređenju sa do sada procijenjenim procentom šumske površine od 45 %.

Zapremina i prirast

Ukupna zapremina drveta u šumi I na šumskom zemljištu procjenjuje se na 118 mil m³ sa prirastom od 2.8 mil m³

Ovo je takođe nova dimenzija u poređenju sa do sada procijenjenom ukupnom zapreminom od 72 mio m³ drvene zapremine i zapreminskog prirasta od 1.4 mio m³.

Biodiverzitet, vrste drveća i podmlađivanje

Diverzitet vrsta drveća i tipova šuma koji se procjenjuju u toku inventure naglašava veliku raznolikost crnogorskih šuma. Dalja detaljna analiza tog aspekta biće data u završnom izvještaju analize NIŠ.

Zapreminska struktura

Debljinska struktura koja se procjenjuje u Nacionalnoj Inventuri Šuma ukazuje na to da je šumama i šumskom zemljištu u Crnoj Gori potrebno šumsko uzgojno poboljšanje. Ipak, tom aspektu je potrebna detaljna analiza koja je trenutno u fazi pripreme.

Potencijalni nivoi buduće sječe i sakupljanje ugljenika

U vezi sa potencijalnom budućom sječom i akumulacijom karbona, mogu se donijeti sledeći zaključci. Kada upoređujemo prirast i sadašnje nivoe sječe koje se procjenjuju na 800 000 m³ godišnje, očigledno je da se zalihe drvene zapremine i ugljenika koji se čuva u šumi značajno povećavaju svake godine. Nalazi takođe ukazuju na to da veći obim sječe treba izvoditi na održivi način. Međutim, zbog izuzetno velikih sječa koje su obavljane u toku 20-og vijeka (nacionalna Šumarska Politika Crne Gore, 2008) šumama nedostaju debla velikog prečnika, tj. vrijedni sortimenti.

Da bi se odredila količina očigledno datog potencijala za povećanje, sadašnje sječe stoga trebaju da se pažljivo isplaniraju, s obzirom da u isto vrijeme treba poboljšati strukturu kvaliteta šuma.

Taj potencijal treba odrediti u studiji o pregledu šuma kojom će se dati modeli scenarija za sječu i budući rast šuma, uzimajući u obzir višestruke funkcije crnogorskih šuma. Time će se omogućiti utvrđivanje strategije koja na najbolji način odgovara ciljevima zelene ekonomije koja u obzir uzima otvaranje novih radnih mjesta i aspekte ekologije, zaštite životne sredine i ekonomije.

Pregled

Podaci iz NIŠ, kada na raspolaganju budemo imali detaljnu analizu, omogućiće:

- Novu dimenziju kvaliteta šumarske politike,

- Izgradiće jasne osnove za formulisanje šumarske strategije,
- Omogućiće definisanje određivanja šumskog potencijala za obezbjeđivanje biomase za energiju i koraka prema mobilisanju šumskih resursa za ostvarivanje crnogorskih ciljeva obnovljive energije koje trenutno formuliše Ministarstvo Ekonomije.
- Omogućiće jasno određivanje doprinosa crnogorskih šuma ublažavanju klimatskih promjena
- Omogućiće visoke standarde međunarodnog izvještavanja.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je odgovorno za davanje predloga, u kontekstu rezultata dobijenih Nacionalnom inventurom šuma, implementacijom predstojećih projekata, koji se odnose na jasne osnove za formulisanje Šumarske strategije, kao i za definisanje šumskog potencijala za zadovoljavanje potreba za preradom drveta, čime bi šume Crne Gore dale doprinos ublažavanju klimatskih promjena i zadovoljile visoke standarde međunarodnog izvještavanja.

LITERATURA

- Chirici, G., Winter, S. and McRoberts R. (eds.). 2011. National Forest Inventories: contributions to forest biodiversity assessments. Springer Heidelberg Dordrecht London New York, ISBN 978-94-007-0481-7, 206p.
- Dees, M., Hahn, N., Anđelić, M., Jokanović, B., Kändler, G., Gross, C.-P., Koch, B., Weinreich, A., Marković, D., Tepavčević, V., Knežević, R., Borota, D., Panev, M., Kapa, M., Vojnović, M. and Stijepović, S., 2011, Methodology of the National Forest Inventory of Montenegro. Ministry of Agriculture and Rural Development – Government of Montenegro, Podgorica, Montenegro, 106 p
- FOREST EUROPE, UNECE and FAO 2011: State of Europe's Forests 2011. Status and Trends in Sustainable Forest Management in Europe. (<http://www.foresteurope.org>).
- Zakon o šumama. Podgorica, 9. Decembar, 2010.
- PROSTORNI PLAN CRNE GORE DO 2020., Podgorica, mart 2008.
- Nacionalna šumarska politika (2008), Podgorica. Mart 2008.
- Gschwantner, T., Schadauer, K., Vidal, C., Lanz, A., Tomppo, E., di Cosmo, L., Robert, N., Englert Duursma D. and Lawrence M., 2009, Common tree definitions for national forest inventories in Europe. *Silva Fennica* 43(2): 303–321.
- Vidal C., Lanz A., Tomppo E., Schadauer K., Gschwantner T., Cosmo L. di, Robert N., 2008: Establishing forest inventory reference definitions for forest and growing stock: a study towards common reporting. *Silva Fennica*, Helsinki, 42(2): 247-266.
- Tomppo E., Gschwantner T., Lawrence, M. and McRoberts, R. (eds.), 2010, National Forest Inventories. Pathways for Common Reporting. Springer Heidelberg Dordrecht London New York, ISBN 978-90-481-3232-4, 607p.

Lista vrsta drvrća šumskog fonda (iznjereno drveće) ocijenjeno na primjernim površinam u NIŠ

Redni broj	Vrsta drveća	
1	Jela	Abies alba
2	Smrča	Picea abies
3	Bijeli bor	Pinus silvestris
4	Crni bor	Pinus nigra
5	Munika	Pinus heldreichii

6	Molika	Pinus peuce
7	Alepski bor	Pinus halepensis
8	Primorski bor	Pinus maritima
9	Bor krivulj	Pinus mugo
10	Ariš	Larix europaea
11	Obični čempres	Cupressus sempervirens
12	Bukva	Fagus moesiaca
13	Kitnjak	Quercus petraea
14	Cer	Quercus cerris
15	Medunac	Quercus pubescens
16	Makedonski hrast	Quercus trojana
17	Gorski javor	Acer pseudoplatanus
18	Jasen bijeli	Fraxinus excelsior
19	Jasen crni	Fraxinus ornus
20	Gorski brijest	Ulmus montana
21	Obični grab	Carpinus betulus
22	Crni grab	Ostrya carpinifolia
23	Obična breza	Betula verrucosa
24	Jasika	Populus tremula
25	Pitomi kesten	Castanea sativa
26	Srebrna lipa	Tilia argentea
27	Sitnolisna lipa	Tilia parvifolia
28	Krupnolisna lipa	Tilia grandifolia
29	Bijela topola	Populus alba
30	Crna topola	Populus nigra
31	Crna jova	Alnus glutinosa
32	Bijela jova	Alnus incana
33	Bijela vrba	Salix alba
34	Krta vrba	Salix fragilis

35	Klen	Acer campestre
36	Plemeniti liščari	Broadleaves
37	Meki liščari	Soft broadleaves
38	Ostali tvrdi liščari	Other hard broadleaves
39	Planinski javor	Acer heldreichii
40	Smrdoklen	Acer hyrcanum
41	Maklen	Acer monspessulanum
42	Gluhač	Acer obtusatum
43	Mliječ	Acer platanoides
44	Žešlja	Acer tataricum
45	Kiselo drvo	Ailantus glandulosa
46	Bjelograbić	Carpinus orientalis
47	Koprivić	Celtis australis
48	Mečja lijeska	Corylus colurna
49	Poljski jasen	Fraxinus oxycarpa
50	Orah	Juglas regia
51	Bijeli dud	Morus alba
52	Maslina	Olea europaea
53	Divlja kruška	Pirus communis
54	Kruška glogulja	Pirus amygdaliformis
55	Divlja trešnja	Prunus avium
56	Rašeljka	Prunus mahaleb
57	Sremza	Prunus padus
58	Prnar	Quercus coccifera
59	Sladun	Quercus farnetto
60	Česmina	Quercus ilex
61	Lužnjak	Quercus robur
62	Bagrem	Robinia pseudoacacia
63	Mukinja	Sorbus aria

64	Mukinja planinska	Sorbus austriaca
65	Jarebika	Sorbus aucuparia
66	Oskoruša	Sorbus domestica
67	Brekinja	Sorbus torminalis
68	Divlja jabuka	Malus sylvestris

Lista vrsta drveća podmladka ocijenjeno na premjernim površinama u NIŠ

Redni broj	Vrsta podmlatka	
1	Jela	Abies alba
2	Smrča	Picea abies
3	Bijeli bor	Pinus silvestris
4	Crni bor	Pinus nigra
5	Munika	Pinus heldreichii
6	Molika	Pinus peuce
7	Alepski bor	Pinus halepensis
8	Bor krivulj	Pinus mugo
9	Ariš	Larix europaea
10	Tisa	Taxus baccata
11	Obični čempres	Cupressus sempervirens
12	Pinjol	Pinus pinea
13	Bukva	Fagus moesiaca
14	Kitnjak	Quercus petraea
15	Cer	Quercus cerris
16	Medunac	Quercus pubescens
17	Makedonski hrast	Quercus trojana

18	Gorski javor	Acer pseudoplatanus
19	Jasen bijeli	Fraxinus excelsior
20	Jasen crni	Fraxinus ornus
21	Gorski brijest	Ulmus Montana
22	Obični grab	Carpinus betulus
23	Crni grab	Ostrya carpinifolia
24	Obična breza	Betula verrucosa
25	Jasika	Populus tremula
26	topola	Populus sp.
27	Pitomi kesten	Castanea sativa
28	Srebrna lipa	Tilia argentea
29	Sitnolisna lipa	Tilia parvifolia
30	Krupnolisna lipa	Tilia grandifolia
31	Bijela topola	Populus alba
32	Crna jova	Alnus glutinosa
33	Bijela jova	Alnus incana
34	Bijela vrba	Salix alba
35	Krta vrba	Salix fragilis
36	Klen	Acer campestre
37	Meki lišćari	Soft broadleaves
38	Planinski javor	Acer heldreichii
39	Maklen	Acer monspessulanum
40	Gluhač	Acer obtusatum
41	Mliječ	Acer platanoides
42	Žešlja	Acer tataricum
43	Kiselo drvo	Ailantus glandulosa
44	Maljava breza	Betula pubescens
45	Bjelograbić	Carpinus orientalis
46	Koprivić	Celtis australis

47	Mečja lijeska	Corylus colurna
48	Poljski jasen	Fraxinus oxycarpa
49	Orah	Juglas regia
50	Maslina	Olea europaea
51	Divlja kruška	Pirus communis
52	Kruška glogulja	Pirus amygdaliformis
53	Divlja trešnja	Prunus avium
54	Rašeljka	Prunus mahaleb
55	Sremza	Prunus padus
56	Prnar	Quercus coccifera
57	Sladun	Quercus farnetto
58	Česmina	Quercus ilex
59	Lužnjak	Quercus robur
60	Bagrem	Robinia pseudoacacia

61	Mukinja	Sorbus aria
62	Mukinja planinska	Sorbus austriaca
63	Jarebika	Sorbus aucuparia
64	Oskoruša	Sorbus domestica
65	Brekinja	Sorbus torminalis
66	Divlja jabuka	Malus sylvestris

Lista vrsta žbunja ocijenjeno na primjernim površinama u NIŠ

Re dni broj	Vrste žbunja	
1	Zelena jova	<i>Alnus viridis</i>
2	Kruševica	<i>Amelanchier ovalis</i>
3	Planika	<i>Arbutus unedo</i>
4	Medveđe grožđe	<i>Arctostaphylos uva ursi</i>
5	Šparožina	<i>Asparagus acutifolius</i>
6	Šimširika	<i>Berberis vulgaris</i>
7	Šimšir	<i>Buxus sempervirens</i>
8	Kapinka	<i>Calycotome infesta</i>
9	Bušin	<i>Cistus sp.</i>
10	Pavit	<i>Clematis sp.</i>
11	Šibika	<i>Coronilla emeroides</i>
12	Svib	<i>Cornus sanguinea</i>
13	Dren	<i>Cornus mas</i>
14	Lijeska	<i>Corylus avellana</i>
15	Pucalina	<i>Colutea arborescens</i>
16	Dunjarica.	<i>Cotoneaster sp.</i>
17	Ruj	<i>Cotinus coggygria</i>
18	Istočni glog	<i>Crataegus orientalis</i>
19	Jednosjemeni, bijeli glog	<i>Crataegus monogyna</i>
20	Višesjemeni glog	<i>Crataegus oxyacantha</i>
21	Crni glog	<i>Crataegus nigra</i>
22	Zanovijet	<i>Cytisus sp.</i>
23	Jeremičak	<i>Daphne blagayana</i>
24	Lovorolisni likovac	<i>Daphne laureola</i>
25	Likovac	<i>Daphne mezereum</i>

63	Pazdren	<i>Rhamnus rupestris</i>
64	Tršljika	<i>Rhamnus alaternus</i>
65	Krkavina	<i>Rhamnus frangula</i>
66	Patuljasta ljigovina	<i>Rhamnus pumila</i>
67	Krkavina kamenjarka	<i>Rhamnus saxatilis</i>
68	Grozdasti ruj	<i>Rhus coriaria</i>
69	Ribizla	<i>Ribes sp.</i>
70	Ruža	<i>Rosa sp.</i>
71	Kupina	<i>Rubus sp.</i>
72	Kostrika	<i>Ruscus aculeatus</i>
73	Bademasta vrba	<i>Salix amygdalina</i>
74	Iva	<i>Salix caprea</i>
75	Siva vrba	<i>Salix incana</i>
76	Barska vrba	<i>Salix cinerea</i>
77	Rakita	<i>Salix purpurea</i>
78	Lovor vrba	<i>Salix pentandra</i>
79	Crna zova	<i>Sambucus nigra</i>
80	Crvena zova	<i>Sambucus racemosa</i>
81	Žuka	<i>Spartium junceum</i>
82	Suručica	<i>Spiraea media</i>
83	Klokočika	<i>Staphylea pinata</i>
84	Tamariks	<i>Tamarix dalmatica</i>
85	Borovnica	<i>Vaccinium myrtillus</i>
86	Pasjača, cretna borovnica	<i>Vaccinium uliginosum</i>
87	Brusnica	<i>Vaccinium vitis idaea</i>
88	Crna udika	<i>Viburnum lantana</i>
89	Crvena udika	<i>Viburnum opulus</i>
90	Lemprika	<i>Viburnum tinus</i>
91	Konopljika	<i>Vitex agnus castus</i>
92	Iglice	<i>Ziziphus vulgaris</i>

26	Kosternica krta	<i>Ephedra campylopoda</i>
27	Velika vrijes	<i>Erica arborea</i>
28	Crnjuša	<i>Erica carnea</i>
29	Obična kurika	<i>Evonymus europaea</i>
30	Širokolisna kurika	<i>Evonymus latifolia</i>
31	Bradavičasta kurika	<i>Evonymus verrucosa</i>
32	Smokva	<i>Ficus carica</i>
33	Žutilovka	<i>Genista tinctoria</i>
34	Bršljan	<i>Hedera helix</i>
35	Obična božikovina	<i>Ilex aquifolium</i>
36	Kleka	<i>Juniperus communis</i>
37	Klečica, patuljasta kleka	<i>Juniperus nana</i>
38	Crvena kleka, šmrika	<i>Juniperus oxycedrus</i>
39	Gluhač, somina	<i>Juniperus phoenicea</i>
40	Somina	<i>Juniperus sabina</i>
41	Pukinja	<i>Juniperus macrocarpa</i>
42	Lovor	<i>Laurus nobilis</i>
43	Kalina	<i>Ligustrum vulgare</i>
44	Alpsko pasje grožđe	<i>Lonicera alpigena</i>
45	Božje drvce	<i>Lonicera implexa</i>
46	Crno pasje grožđe	<i>Lonicera nigra</i>
47	Crveno pasje grožđe	<i>Lonicera xylosteum</i>
48	Orlovi nokti	<i>Lonicera caprifolium</i>
49	Mirta	<i>Myrtus communis</i>
50	Divlja maslina	<i>Olea oleaster</i>
51	Drača	<i>Paliurus aculeatus</i>
52	Brkva	<i>Periploca graeca</i>
53	Zelenika	<i>Phillyrea</i> sp.
54	Tršlja	<i>Pistacia lentiscus</i>

55	Smrdljika	<i>Pistacia terebinthus</i>
56	Tilovina, negnjil	<i>Petteria ramentacea</i>
57	Trnjina	<i>Prunus spinosa</i>
58	Nar, šipak	<i>Punica granatum</i>
59	Pirakanta	<i>Pyracantha coccinea</i>
60	Pasdren	<i>Rhamnus cathartica</i>
61	Ljigovina	<i>Rhamnus fallax</i>
62	Primorski pasdren	<i>Rhamnus intermedia</i>

Lista vrsta trava, paprati i bilja ocjenjeno na primjernim površinama u NIŠ

Vrste bilja, Vrste trava, Vrste paprati	
1. Dugolisni primog,matrun	Acanthus balcanicus
2. Vucji korijen	Actea spicata
3. Srijemuš,medvjedi luk	Allium ursinum
4. Šumarica apeninska	Anemone apeninna
5. Šumarica,breberina obicn,	Anemone nemorosa
6. Pavlovac,	Aremonia agremonioides
7. Kopitnjak	Asarum europaeum
8. Lazarkinja, laz.mirišljava	Asperula odorata (G:odorata)
9. Ranilist, ranjenik	Betonica officinalis
10. Marulja obicna,g.metvica	Calamintha officinalis
11. Kukovina, slak	Calystegia silvatica
12. Trozubka	Cardamine trifolia
13. Ivanjska ruža,vratic gro.	Chrysanthemum corymbosum
14. Mlijec	Cicerbita alpina
15. Đurdevak, durdica	Convallaria maialis
16. Dioskoreja	Dioscorea balcanica
17. Visibaba	Galanthus nivalis
18. Brocika, mekušica	Galium silvaticum
19. Sirištara šumska,svjecica	Gentiana asclepiadea
20. Krvavac, djevojacko oko	Geranium sanguineum
21. Kukurijek	Helleborus odor
22. Runjika šumska, žutenica	Hieracim silvaticum (H.murorum)
23. Kukavicica venecijanska	Lathyrus venetus
24. Drijemovac proljetni	Leucoium aestivum
25. Precica sitna	Lycopodium selago (Huperzia selago)
26. Matocika, kobiljaca	Melittis melpissophyllum

27. Zaliz, Salomonov pecat	Polygonatum officinale (P.odoratum)
28. Zaliz mnogolisni	Polygonatum vericillatum
29. Bujad	Pteridium aquilinum
30. Medunika, plucnjak	Pulmonaria officinalis
31. Kruščica, zelenika	Pyrola secunda (Orthilia secunda)
32. Žalfija	Salvia officinalis
33. Milogled, zdravac	Sanicula europaea
34. Ociš, ocoboljka	Saxifraga rotundifolia
35. Strupnik, pasuka	Scrophularia nodosa
36. Ranik	Senecio nemorensis (S.fuchsii)
37. Jesenska šašika	Sesleria autumnalis
38. Žuti gavez	Symphytum tuberosum
39. Bljušt, kuka, crne kuke	Tamus communis
40. Razgon	Veronica officinalis
41. Vulfenija	Wulfenia rohlenae
42. Pasjača šumska	Festuca silvatica
43. Mislinica, bekica velika	Luzula silvatica
44. Bujad	Pteridium aquilinum

PRIOLOG OBRAZAC MANUALA ZA RAD NA TERENU I OBRAZAC UPITNIKA

Informacije o klasteru:

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
Republika Srbija

Nacionalna inventura šuma Crne Gore

LUX-DEVELOPMENT
EUROPSKI FOND ZA RAZVOJ OBLASTI
POSREDOVANJE

Obrazac I za informacije o klasteru

Broj strane.:

1. Broj klastera.

2. Ime tima za inventarizaciju 1) 2)

3. Ime firme

4. Datum ocjene:

	Dan	Mjesec	Godina
Prvi mjerna površina I			
Prvi mjerna površina II			
Prvi mjerna površina III			
Prvi mjerna površina IV			

5. Ukupan broj strana (uključuje ovu stranu, opis i premjer primjerna površine):

6. Datum unosa podataka:

7. Potpis:

Potpis tima za inventarizaciju	1)	
	2)	
Datum terenske kontrole:		
Ime terenskog kontrolora:		
Terensku kontrolu radio (potpis):	1)	
	2)	
Kontrolor:		

8. Datum provjere:

Ime:	
Potpis:	

1

Obrazac za mjerenja do tačke:

Obrazac II - Protokol mjerenja

Broj klastera

Broj strane

Tim (ime i prezime) _____

/

Pravilnik o obilježavanju u Crnoj gori je 2014. godine (plus)

Ove tačke biće uvrštene u obilježavanje tačke na osnovu i tokom upotrebe kalkulatora

Kod Me	Početna vrijednost (2015. god.)	Početna tačka za mjerjenje		Ostala tačka za mjerjenje		Početna tačka GPD (mjerjenje na osnovu i tokom upotrebe kalkulatora)		Vrsta tačke (tačka i k u okviru GPD)	Vrsta tačke (tačka na osnovu GPD)	GPD A (GPD mjerjenje na osnovu i tokom upotrebe kalkulatora)	GPD V (GPD mjerjenje na osnovu i tokom upotrebe kalkulatora)	Zaokruženo vrijednost (2015. god.)
		Tip	Broj	Tip	Broj	X	Y					
1												
2												
3												
4												
5												

Navigacija
Mjerenje Navigacija 2015. god. 2

Tip	Broj	Tip	Broj
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	
20		20	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	
27		27	
28		28	
29		29	
30		30	
31		31	
32		32	
33		33	
34		34	
35		35	
36		36	
37		37	
38		38	
39		39	
40		40	
41		41	
42		42	
43		43	
44		44	
45		45	
46		46	
47		47	
48		48	
49		49	
50		50	
51		51	
52		52	
53		53	
54		54	
55		55	
56		56	
57		57	
58		58	
59		59	
60		60	
61		61	
62		62	
63		63	
64		64	
65		65	
66		66	
67		67	
68		68	
69		69	
70		70	
71		71	
72		72	
73		73	
74		74	
75		75	
76		76	
77		77	
78		78	
79		79	
80		80	
81		81	
82		82	
83		83	
84		84	
85		85	
86		86	
87		87	
88		88	
89		89	
90		90	
91		91	
92		92	
93		93	
94		94	
95		95	
96		96	
97		97	
98		98	
99		99	
100		100	

Navigacija
Mjerenje Navigacija 2015. god. 2

Tip	Broj	Tip	Broj
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	
20		20	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	
27		27	
28		28	
29		29	
30		30	
31		31	
32		32	
33		33	
34		34	
35		35	
36		36	
37		37	
38		38	
39		39	
40		40	
41		41	
42		42	
43		43	
44		44	
45		45	
46		46	
47		47	
48		48	
49		49	
50		50	
51		51	
52		52	
53		53	
54		54	
55		55	
56		56	
57		57	
58		58	
59		59	
60		60	
61		61	
62		62	
63		63	
64		64	
65		65	
66		66	
67		67	
68		68	
69		69	
70		70	
71		71	
72		72	
73		73	
74		74	
75		75	
76		76	
77		77	
78		78	
79		79	
80		80	
81		81	
82		82	
83		83	
84		84	
85		85	
86		86	
87		87	
88		88	
89		89	
90		90	
91		91	
92		92	
93		93	
94		94	
95		95	
96		96	
97		97	
98		98	
99		99	
100		100	

Navigacija
Mjerenje Navigacija 2015. god. 2

Tip	Broj	Tip	Broj
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	
20		20	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	
27		27	
28		28	
29		29	
30		30	
31		31	
32		32	
33		33	
34		34	
35		35	
36		36	
37		37	
38		38	
39		39	
40		40	
41		41	
42		42	
43		43	
44		44	
45		45	
46		46	
47		47	
48		48	
49		49	
50		50	
51		51	
52		52	
53		53	
54		54	
55		55	
56		56	
57		57	
58		58	
59		59	
60		60	
61		61	
62		62	
63		63	
64		64	
65		65	
66		66	
67		67	
68		68	
69		69	
70		70	
71		71	
72		72	
73		73	
74		74	
75		75	
76		76	
77		77	
78		78	
79		79	
80		80	
81		81	
82		82	
83		83	
84		84	
85		85	
86		86	
87		87	
88		88	
89		89	
90		90	
91		91	
92		92	
93		93	
94		94	
95		95	
96		96	
97		97	
98		98	
99		99	
100		100	

Navigation			
Navigation 2015. god. 2			
Navigation			
Navigation 2015	Navigation 2015	Navigation 2015	Navigation 2015

Naziv Na	Vojna tačka (na karti)	Početna tačka na mjestu mjerenja		Ligra tačka na mjestu mjerenja		Početna tačka GPS koordinata na površini i oko n		Ligra Zbirne tačke na kartu (*)	Ligra tačka na kartu (*)	GPS X UTM na površini i oko n	GPS Y UTM na površini i oko n	Zbirna vrijednost (na karti)
		Tip	Stran	Tip	Stran	X	Y					
1												
2												
3												
4												

Navigacija
Mjesto navigaciona
vrtlog 6

Tip	Stran	Stran
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

Navigacija
Mjesto navigaciona
vrtlog 7

Tip	Stran	Stran
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

Navigacija
Mjesto navigaciona
vrtlog 8

Tip	Stran	Stran
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

Navigacija
Mjesto navigaciona
vrtlog 9

Tip	Stran	Stran
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

Navigacija
Mjesto navigaciona
vrtlog 10

Tip	Stran	Stran
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

Odstupanje mjerenja poligona na kraju (azimut (*) i razdaljina u km) S
 (Azimut mjereno od posljednje primjene površine do fiksne tačke)

--	--	--	--

Samo u izuzetnim slučajevima kada se javi više od 6 mjerenja potrebno je zabilježiti redosled mjerenja na ovoj strani

Broj strane

Detaljan opis pozicije fiksne tačke (jasno razumljiva skica i detaljno opisana fiksna tačka):

Fiksna tačka Broj.: _____

Osiguranje fiksne tačke (F) (mora biti prikazano na skici):			
Vezna tačka Broj.	Azimut (°)	Razdaljina (dm)	Opis
1			
2			
3			
4			

Ostala zapažanja:

Procjena primjerne površine – obrazac za tačku:

11. Putevi:	Granična linija Broj	Površinski sloj puta	Širina puta	Površina iza puta		
				1. Suna	2. Sunsko zemljište	3. Iste Suna i iste Sunsko zemljište
	1	1. Asfaltni put 2. Makadamski put	(dm)			
	2					

111. Visoke šume	
112. Izumrle šume	
113. Šume	
114. Šume	
115. Šume	
116. Šume	
117. Šume	
118. Šume	
119. Šume	
120. Šume	
121. Šume	
122. Šume	
123. Šume	
124. Šume	
125. Šume	
126. Šume	
127. Šume	
128. Šume	
129. Šume	
130. Šume	
131. Šume	
132. Šume	
133. Šume	
134. Šume	
135. Šume	
136. Šume	
137. Šume	
138. Šume	
139. Šume	
140. Šume	
141. Šume	
142. Šume	
143. Šume	
144. Šume	
145. Šume	
146. Šume	
147. Šume	
148. Šume	
149. Šume	
150. Šume	
151. Šume	
152. Šume	
153. Šume	
154. Šume	
155. Šume	
156. Šume	
157. Šume	
158. Šume	
159. Šume	
160. Šume	
161. Šume	
162. Šume	
163. Šume	
164. Šume	
165. Šume	
166. Šume	
167. Šume	
168. Šume	
169. Šume	
170. Šume	
171. Šume	
172. Šume	
173. Šume	
174. Šume	
175. Šume	
176. Šume	
177. Šume	
178. Šume	
179. Šume	
180. Šume	
181. Šume	
182. Šume	
183. Šume	
184. Šume	
185. Šume	
186. Šume	
187. Šume	
188. Šume	
189. Šume	
190. Šume	
191. Šume	
192. Šume	
193. Šume	
194. Šume	
195. Šume	
196. Šume	
197. Šume	
198. Šume	
199. Šume	
200. Šume	

13. Poreklo sastojine:	
(odjeljak 68 zbirno za firmu, za konkretno zemljište na NE odredištu)	
1. Prirodno obnovljena visoka prirodna sastojina	
2. Izdancike sastojine	
3. Mješovita sastojina po porijeklu	
4. Veštačka podignuta sastojina	
5. Razlike izdatičke i sastojine provedeno u visok i sume	

1. *Sume vrbu i lapa* (Plinij sp. *Populus sp.*)
2. *Sume vrbu i lapa* (Plinij sp. *Populus sp.*)
3. *Sume Geminu* (Quercus ilex)
4. *Sume Geminu* (Quercus ilex)
5. *Sume grabu* (Carpinus ornalis)
6. *Sume makedonskog vrsta* (Quercus trojana)
7. *Sume hrasta i odlica* (Quercus pubescens)
8. *Sume crnog i crnog graba* (Quercus pubescens)
9. *Sume crnog* (Quercus robur)
10. *Sume kiziljaka* (Quercus petraea)
11. *Sume kiziljaka i graba* (Qu. petraea i Quercus ilex)
12. *Sume graba* (Carpinus betulus)
13. *Sume crnog graba* (Carpinus betulus)
14. *Sume crnog graba i crnog jasena* (Q. carpifolia i Fraxinus ornus)
15. *Sume bukve i kiziljaka* (Fagus mesasiatica i Quercus carpifolia)
16. *Sume bukve i kiziljaka* (Fagus mesasiatica i Quercus carpifolia)
17. *Sume bukve i graba* (Fagus mesasiatica i Carpinus betulus)
18. *Sume bukve i Fagus mesasiatica*
19. *Sume bukve i Fagus mesasiatica*
20. *Sume jela, smreke i bukve* (Abies alba, Picea abies, Fagus mesasiatica)
21. *Sume jela, smreke i bukve* (Abies alba, Picea abies, Fagus mesasiatica)
22. *Sume smreke* (Picea abies)
23. *Sume crnog bora* (Pinus nigra)
24. *Sume bijelog bora* (Pinus silvestris)
25. *Sume crnog bora i bijelog bora* (Pinus silvestris i Pinus abies)
26. *Sume mješavice* (Pinus heldreichii)
27. *Sume mješavice* (Pinus peuce)
28. *Sume smreke i smreke* (Pinus peuce)
29. *Sume bora i kiziljaka* (Pinus mugo)
30. *Sume mješavice bukve i graba* (Pinus halepensis, Quercus pubescens)
31. *Sume bukve* (Quercus robur)
32. *Sume bresta* (Betula verrucosa)
33. *Sume kulture autohtonih vrsta* (Pinus nigra III, Pinus silvestris III, Picea abies III, Quercus ilex III, Quercus pubescens III, Quercus robur III, Quercus petraea III, Fagus mesasiatica III, Carpinus betulus III, Fraxinus ornus III, Salix sp. III, Populus sp. ...)
34. *Sume kulture autohtonih vrsta* (Pinus nigra III, Pinus silvestris III, Picea abies III, Quercus ilex III, Quercus pubescens III, Quercus robur III, Quercus petraea III, Fagus mesasiatica III, Carpinus betulus III, Fraxinus ornus III, Salix sp. III, Populus sp. ...)
35. *Sume kulture autohtonih vrsta* (Salix sp. III, Populus sp. ...)
36. *Sume kulture autohtonih vrsta* (Salix sp. III, Populus sp. ...)
37. *Odlike sume gde dominiraju kulture vrste drveća*
38. *Odlike sume gde dominiraju kulture vrste drveća*
39. *Odlike sume gde dominiraju kulture vrste drveća*
40. *Odlike sume gde dominiraju kulture vrste drveća*

Obrazac III - Opis primjerne površine	
1. Broj klastera.:	2. Broj primjerne površine.:
3. Gazdinska jedinica, Odjeljenje i Odsjek	
U izmjeniti sukladno sa tabelom	
Gazdinska jedinica broj:	

[illegible]

5. Ime tima za inventarizaciju: (ime i prezime):	1.	
	2.	

6. Početak mjerenja na primjernoj površini:

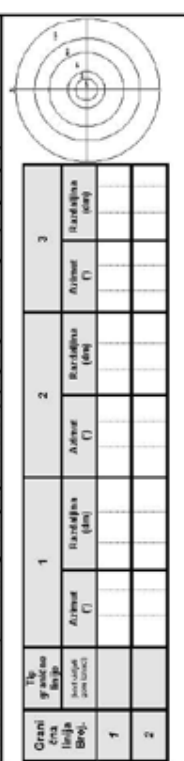
1. Prejema površina je priznata
2. Prejema površina je nepriznata zbog zatvorenosti (prej. vojne zadušje)
3. Prejema površina je nepriznata zbog prirode ograničenja (prej. strane ratnička zona)

8. Kategorija zemljišta	1. Šuma 2. Svanilo zemljište 3. Nije tuza i nije turističko zemljište	
---------------------------------------	--	--

9. Obrasclost zemljišta:

1. Obrasclo zemljište
2. Ne obrasclo zemljište - Asfaltni šumski put
3. Ne obrasclo zemljište - Makadamski šumski put
4. Ne obrasclo zemljište - Ostalo

10. Granične linije

28. Bespravne sječe:

Broj panja	Vrsta drveta 1 = čičmar e vrste 2 = bijčarske vrste	Prečnik panja (cm)	Starost panja 1. do 1 godine star 2. 2-5 godina star	Označeno 1. posječeno bez znakova domake 2. posječeno sa udjelom značaja drveta
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

29. Komentar:

29. Komentár:	
---------------	--

30. Završno vrijeme na primjernoj površini:

h	m/n
30. Završno vrijeme na primjernoj površini:	

26. Pokrivenost indikatorskim vrstama(žbunje, trave biljke i paprati)

[illegible]

27. Šumski red nakon sleče:

27. **Suštinski red nakon sjece.**
Da li je bilo sjeća u posljednjih 5 godina na primjernoj površini?

1. DA	2. NE	
Ako NE nastavlja sa pitanjem broji 28!		
1. DA i sjeća se za vama	2. DA i sjeća se u toku	
Nije potrebno unositi podatke ako nije bilo ili su minimalni a svaki.		
1. Da li je drvna masa debija od 7 cm izvučena iz šume?	1. DA	2. NE
2. Da li su grane četinara pravilno složene?	Ima li snaga na četinarskoj strani	
3. Da li su grane lišćara pravilno razbacane po površini sjedine?	1. DA	2. NE
4. Da li su panjevi četinara i panjevi bresta pravilno oguljeni?	1. DA	2. NE

Procjena primjerne površine – obrazac za stablo:

Broj strane.:

24. Premjer stabala na primjernoj površini (>25 stabala po primjernoj površini)

Broj klastera.:		Broj primljene površine.:										Broj strane.:																									
10	Broj stabla	11	Vrsta drveća	12	Status mrtvog drveta	13	Azimut (°)	14	Razdaljina (dm)	15	Prsni prečnik (mm)	16	Različita mjerenja prsnog prečnika (dm)	17	Redukcija zapremine (%)	18	Prirast za 10 godina (mm)	19	Visina (dm)	20	Nepravilnosti visine	21	Početak krošnje (dm)	22	Kraft-Klasa	23	Uzgujno tehnička klasa	24	Tehničko kvalit	25	Oštećenja stabla	26	Veteransko stablo	27	Šuplja stabla	28	Prisustvo imela (Viscum album)
26																																					
27																																					
28																																					
29																																					
30																																					
31																																					
32																																					
33																																					
34																																					
35																																					
36																																					
37																																					
38																																					
39																																					
40																																					
41																																					
42																																					
43																																					
44																																					
45																																					

Napomena:

Broj strane.:

24. Premjer stabala na primjernoj površini

Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine.:																			Broj klastera.:																		
Broj primjerne površine																																					

Informacije iz upitnika:

OBRAZAC br. 3

Nacionalna inventura šuma Crne Gore

10. Namijenjena šuma – Ove informacije treba da budu obezbeđene čak i ako nema plana gazdovanja šumama

1. Privredna šuma;

2. Zaštitna šuma;

3. Šuma posebne namjene;

4. Šuma za ostale namjene;

5. Šumenska sastojina;

6. Nacionalni park;

7. Šuma u urbanoj zoni;

8. Ostala rasklčena prirodna dobra i ekološke mreže (meradi i Natura 2000)

Napomena: Samo klase 2,3,4,5 i 7 mogu biti šumsko zemljište.

Procjena obaveznih informacija ukoliko postoji Važeći plan gazdovanja šumama i ako je primjerna površina pada u odsjek

Potrebno oceniti ako je status planova gazdovanja: 1 = postoji, važeći plan iz 2009/2010; 1=premišljen nakasnije 1999)

11. Referentna godina najnovijeg plana gazdovanja:

Upisati godinu kada je plan gazdovanja pripremljen ukoliko postoji (iz planova gazdovanja)

12. Gazdinska jedinica: ; 13. Odsjek: ; 14. Odsjek:

15. Gazdinska klasa - Upisati gazdinsku klasu za odsjek u koji pada navedena tačka;

16. Šumska razvojni tipovi - Upisati razvojne tipove za odsjek u koji pada navedena tačka;

17. Komentari i sugestije

Datum:	Ocjena podataka	Unos podataka u bazu podataka
Ime i prezime		
Potpis:		

OBRAZAC br. 3

Nacionalna inventura šuma Crne Gore

UPITNIK – OBRAZAC br. 3

- Za informacije o promjenim površinama -

1. Broj klastera:

2. Informacije obezbjeđene za primjernu površinu broj:

Procjena obaveznih informacija za sve tačke uključene upitnikom na osnovu prethodno obuhvaćen preklasifikacije

3. Tip vlasništva - Upisati vlasništvo za navedenu tačku

1. Državno vlasništvo organizacije koja gazduje šumama (Uprava za šume); 2. Državno vlasništvo drugih organizacija (Nacionalni park); 3. Privatno vlasništvo; 4. Državno ali pod zauzećem; 5. Državno vlasništvo u zakupu od strane privatnog vlasnika ili kompanije; 6. Državno vlasništvo u posravljanje od strane državne kompanije; 7. Vlasništvo religijskih zajednica; 8. nejasan status (nema dostupnih podataka, predmet spore ili u procesu restitucije)

4. Uvrediti status postojećih planova gazdovanja – Znakoviti broj

1. DA – postoji važeći plan iz 2009/2010 (premišljen nakasnije 1999); 2. Postoje stedi planovi gazdovanja šumama, novi plani gazdovanja je u pripremi; 3. Postoje istik: planovi gazdovanja šumama; 4. Postoji Plan zaštite (očuvanja) i razvoja u Nacionalnim parkovima; 5. Planovi nikada nisu urađeni – Nema planova

5. Ograničenja sietje sietje nisu dozvoljene u Nacionalnim parkovima

6. Distanca do sledećeg glavnog šumskog puta

Distanca m.

(Nula nije validna vrednost kod unosa podataka. U slučaju da put preseca primjernu površinu 2 m mora da bude unetena vrednost)

7. Tip glavnog šumskog puta

1. Asfaltni put; 2. Makadamski put

8. Koncesije

1. DA - postoji koncesija iz poslednjih 5 godina; 2. NE - nema koncesije iz poslednjih 5 godina

9. Šuma pod koncesijom

Početna godina; Završna godina

Unos je obavezan ako je na pitanje broj 6 odgovoreno sa DA

2

1

